

බලය, සංකේත, යාතුකර්ම හා දේශපාලනය

සමන් හඳරාගම, සමාජීය විද්‍යා අධ්‍යයනාංශය, ශ්‍රී ලංකා සබරගමුව විශ්වවිද්‍යාලය, saman@ssl.sab.ac.lk
ප්‍රභාත් ගලගමගේ, සමාජීය විද්‍යා අධ්‍යයනාංශය, ශ්‍රී ලංකා සබරගමුව විශ්වවිද්‍යාලය, gprabath@gmail.com

සාරසංකේෂපය

බලය සමග බැඳී සංකේත භාවිතය, අභිචාර (Magic) හා යාතුකර්ම (Rituals)¹ මෙන්ම දේශපාලනයද එකිනෙකට සහසම්බන්ධිත ප්‍රභවයන්ය. මෙම සංකල්ප පිළිබඳව එමිල් ඩර්කයිම්, බ්‍රැනිස්ලෝ මැලිනොවිස්කි, පී.බී. ටයිලර්, ටැල්කොට් පාසන්ස් ඇතුළු සැලකිය යුතු සමාජ විද්‍යාඥයින් හා මානව විද්‍යාඥයින් ප්‍රමාණයක් අදහස් දක්වා ඇත. මෙම සංකල්ප අතර අන්තර්සබඳතා හා අන්තර්පරායක්තතා අතිශය සංකීර්ණ වේ. මෙම න්‍යායික නිරීක්ෂණ මත පදනම්ව අවධානය යොමුකළ විට ශ්‍රී ලාංකේය සමාජයේ පවතින සංකේත, අභිචාර හා යාතුකර්ම ද, ඒ හා බැඳී ඇති බල සබඳතා හා දේශපාලනයද සාර්ව තලයේ ගතිලක්ෂණ මෙන්ම ලාංකේය ක්ෂුද්‍ර තලයට ආවේනික ගති ලක්ෂණවලින්ද සංයුක්ත වේ. කෙසේ වෙතත් මෙම ප්‍රවේශාත්මක විශ්ලේෂණයන්ගෙන් ඉදිරියට ගිය ඥාණ ගවේෂණයක් මෙම ක්ෂේත්‍රය අරඹයා අවශ්‍ය බවද පෙනීයයි. මෙම පත්‍රිකාව තුළ ලාංකේය දේශපාලඥයින්ගේ අභිචාර හා යාතුකර්ම ඔවුන් භාවිත කරන විවිධ සංඥා හා සංකේත, දේශපාලනය හා රාජ්‍ය පාලනයේදී ගෘහ සැකසුම් හා ඒවායේ අභ්‍යන්තර සැකසුම් සංවිධානය වන ආකාරය, වර්ණ භාවිතය මෙන්ම භාෂා භාවිතය ආදී කරුණු ගණනාවක් අන්තර්ගත කර ඇත. මෙහි දක්වා ඇති නිරීක්ෂණ යම් ප්‍රමාණයක් මෙතෙක් මෙම ක්ෂේත්‍රය තුළ අවධානයට යොමු නොවී පැවති ඒවා බවද පෙන්වා දිය යුතු වෙයි. ඒ අනුව විශාල යාතුකර්ම හා සංකේත පරාසයක් දේශපාලනය තුළ සංකේතද්‍රණය වී ඇති බවත් ඒවා දේශපාලන බලය ස්ථාපනයෙහි ලා ක්‍රියාකාරීව සහභාගිවන බවත් දැකගත හැකිවෙයි.

ප්‍රමුඛ පද: අභිචාර, ආගම, බලය, දේශපාලනය, යාතුකර්ම

¹ *Ritual* හා *Magic* යන ඉංග්‍රීසි භාෂීය පද සඳහා වන සිංහල භාෂීය පරිවර්තන යම් මට්ටමක පැටලුම් සහගත බවක පවතිනු දැකගත හැකිය. *Ritual* පදය සඳහා *අභිචාර, යාතුකර්ම, සූජාවිධි, වත් පිළිවෙත්* (GlossaryTerms, 2020) ලෙස වන පද කිහිපයක් සමාජ විද්‍යාවේ මෙන්ම අනෙකුත් සමාජීය විද්‍යාවන්හි ද, මානව ශාස්ත්‍රයන්හි ද යොග්‍යතා බව රාජ්‍ය භාෂා දෙපාර්තමේන්තුවේ පාරිභාෂික පද මාලාව අධ්‍යයනය කළ විට පෙනී යනු ඇත. ඉහත පාරිභාෂික පද මාලාවම (GlossaryTerms, 2020) අධ්‍යයනයේදී *Magic* යන පදය සඳහාද *අභිචාර; ගුරුකම්; ඉන්ද්‍රජාලය; විජ්ජාව, වශිකාරය* ආදී වචන රැසක් භාවිත වනුද දැකගත හැකිය. මෙහිදී *Magic* සඳහා බහුලව යෙදී ඇත්තේ *අභිචාර* යන පදයයි. *අභිචාර* යන පදය වචන දෙකටම පොදුවේ භාවිත කර ඇති ආකාරයක්ද දැකගත හැකිය. ඒ කෙසේ වෙතත් මෙම පත්‍රිකාවේදී සමාජ විද්‍යා විෂය තුළ දීර්ඝ කාලයක් භාවිත වී ස්ථාපිතව ඇති ආකාරයට *Ritual* සඳහා *යාතුකර්ම* යන පදයත් *Magic* සඳහා *අභිචාර* යන පදයත් භාවිත කර ඇත.

හැඳින්වීම

මානව සමාජය සංකේත රැසක එකතුවක් ලෙස හැඳින්විය හැකිය. මානව අන්තර්සබ්දතා යනු සංකේතාත්මක ක්‍රියාවලියක් ලෙසද හඳුනා ගැනෙයි. මේ අනුව මානව ජීවිතය සංකේතවලින් සංයුක්තය. මෙම සංකේත බල සබඳතා සමග අන්තර්සම්බන්ධතාය. එසේම ඒවා දේශපාලනිකය. දේශපාලන බල සබඳතා දෘෂ්‍ය වන්නේ සංකේතානුසාරී පිළිවෙලකටය. සංකේත, අභිචාර හා යාතුකර්ම සමග ආගමික දිශානතියක්ද බොහෝවිට හඳුනාගත හැකිය. ආගම හා දේශපාලනයද තවත් අතකින් එකිනෙකට සම්බන්ධය. අන්තර්පරායක්තය. මෙම සංකීර්ණතාවන් විශ්වීය වශයෙන්ද ශ්‍රී ලාංකේය සංධර්මයේ තබා ක්ෂුද්‍ර වශයෙන්ද හඳුනා ගැනීමට මෙම පත්‍රිකාව මගින් සිදුකිරීමට උත්සාහ දරා ඇත.

මෙම ක්ෂේත්‍රය, එනම් සංකේත හා යාතුකර්ම සමග දේශපාලනය දක්වන සබඳතාව ශ්‍රී ලාංකේය තලයේදී වැඩි අවධානයකට හා දෘඪ අධ්‍යයනයකට බදුන් වී ඇති ක්ෂේත්‍රයක් නොවන අතර, මේ සම්බන්ධව සිදුකෙරුණු පූර්ව පර්යේෂණද ශ්‍රී ලාංකේය සන්දර්භය තුළ අල්පය. කෙසේ නමුත් ජාත්‍යන්තර තලය ගත්විට මෙම ක්ෂේත්‍රය සම්බන්ධව සැලකිය යුතු තරම් අධ්‍යයන දැකගත හැකිය. ඒ අනුව මෙම පත්‍රිකාව ඔස්සේ ජාත්‍යන්තර අධ්‍යයනයන්හි දැනුම් පද්ධතිය ශ්‍රී ලාංකේය සමාජයේ නිරීක්ෂණයන්ට බද්ධ කිරීමේ උත්සාහයක්ද ගෙන ඇත. එසේම තනි තනිව ගත්කළ ද මෙම ක්ෂේත්‍ර, එනම් බලය, සංකේත, යාතුකර්ම හා අභිචාර යනු මානව වර්ගවන් පිළිබඳ සංකීර්ණ පෙදෙසකට අයත් වන හෙයින් මෙයට අදාළ සැලකිය යුතු සාහිත්‍ය විමර්ශනයකට ගමන් කළ යුතුව ඇත. පත්‍රිකාව ඔස්සේ ඒ සඳහාද උත්සාහයක් ගෙන ඇත. මේ අනුව බලය, යාතුකර්ම හා අභිචාර පිළිබඳ ප්‍රමුඛ ශාස්ත්‍රාලයීය බුද්ධිමතුන් රැසකගේ අදහස් හා මතවාද සාහිත්‍ය විමර්ශනය තුළින් සාකච්ඡාවට ලක්කරමින්, එම පූර්ව කතිකාවන්ගේ දැනුම මත පදනම්ව විශ්ලේෂණයට හා සාකච්ඡාවට ගමන් කර ඇත.

අධ්‍යයන ක්‍රමවේදය

මෙම අධ්‍යයනය සාහිත්‍ය විමර්ශනයක් මත ප්‍රධාන වශයෙන් පදනම් වන අතර එයට අමතරව ශ්‍රී ලාංකේය සමාජයට අදාළ නිරීක්ෂණයද සිදුකර ඇත. විශ්ලේෂණ කාර්යයයේදී දෘෂ්‍ය සමාජ හා මානව විද්‍යාත්මක ක්‍රමවේද මත පදනම්ව දෘෂ්‍ය මාධ්‍යය අන්තර්ගත විශ්ලේෂණයක් සිදුකර ඇත. අවශ්‍ය අවස්ථාවලදී සාර්ව තත්ව හා ශ්‍රී ලාංකේය තත්ව සංසන්දනාත්මක විශ්ලේෂණයන්ට ලක්කර ඇත. එනම් දේශපාලනය තුළ සංකේත හා යාතුකර්ම භාවිත වන අවස්ථා නිරීක්ෂණයට ලක්කරමින් එම සංකේත හා යාතුකර්මවල භාවිතය තුළින් ගම්‍ය වන බල සබඳතා ගැන විශ්ලේෂණයන් සිදුකර ඇත. විශේෂයෙන්ම යාතුකර්ම හා සංකේතවල ඓතිහාසික පසුතල හා ප්‍රතිවර්තමාන ස්වභාවය ද සංසන්දනාත්මකව නිරීක්ෂණයට ලක්කර ඇත. මේ සඳහා වන දත්ත රැස්කිරීමේ ක්‍රමවේද ලෙස නිරීක්ෂණය හා ලිඛිත මූලාශ්‍රය අධ්‍යයනය ප්‍රධාන වශයෙන් යොදාගෙන ඇත.

අධ්‍යයනයේ අරමුණු

ශ්‍රී ලාංකේය සමාජය පිළිබඳ විශේෂ අවධාරණයකින් යුතුව දේශපාලන බල සබඳතා සමග සංකේත හා යාතුකර්ම ඒකාබද්ධ වන ආකාරය හා ක්‍රියාත්මක වන ආකාරය හඳුනා ගැනීම මෙම අධ්‍යයනයේ අරමුණු වේ.

සාහිත්‍ය විමර්ශනය

මානවයා ජීවත්වනුයේ සංකේතාත්මක විශ්වයකයි. එනම් මිනිසා ජීවත්වන ලෝකය සංකේත අති දැවැන්ත ප්‍රමාණයක සංයුක්තයකි. භාවිත කරන භාෂාවේ සිට මිනිසාගේ සියලු වලන හා ක්‍රියා තුළ සංකේත අන්තර්ගතව ඇත. මානව සිතුවිලි හා අදහස් බොහොමයක් බාහිරට විද්‍යමාන වන්නේ සංකේතානුසාරයෙනි. මේ අනුව ආගම බාහිර ලෝකයට පෙනෙනුයේ මිනිසුන් විසින් ඒ අරඹයා සිදුකරන සංකේතාත්මක කාර්යයන් මගිනි. මෙම සාකච්ඡාවට විෂයය වන යාතුකර්මද අයත්වන්නේ මෙම සංකේත සමූහයෙහි එක් අඩවියකටයි. මේ අනුව ඩේවිඩ් කට්සර් (Kertzer, 1988:9) යාතුකර්ම දක්වන්නේ ‘සංකේතාත්මක ජාලයක ස්ථාපිත කර ඇති

ක්‍රියා” ලෙසයි. කටිසර් (Kertzer, 1988: 9) යාතුකර්ම නිර්වචනය කරන්නේ “සමාජීයව සම්මත සහ පුනරාවර්තන සංකේතාත්මක හැසිරීම්” ලෙසයි. සංකල්පයක් සඳහා වාභකයක් ලෙස ක්‍රියා කරන ඕනෑම වස්තුවක්, ක්‍රියාවක්, සිදුවීමක්, ගුණාංගයක් සංකේතයක් ලෙස හඳුනා ගත හැකි අතරම, සංකල්ප යනු සංකේතයේ අර්ථයයි (Geertz, 1973: 91 - උපුටා ගැනුම Casquete, 2003 වෙතිනි). මේ අනුව යාතුකර්ම හා ආනුභවික වර්ග (Empirical behavior) අතර වෙනසක්ද දැකගත හැකිය. බහුතර න්‍යායාත්මක පැහැදිලි කිරීම්වලට අනුකූලව ගත්විට යාතුකර්ම යනු එදිනෙදා ජීවිතයේ සිදුවන විවිධාකාර ක්‍රියාවන් අතරින් අවම තරමින් එක් වෙනස් අරමුණක් හෝ සහිත ක්‍රියාවක් ලෙස හඳුනා ගත හැකිය. සාමාන්‍ය ආහාරයක් ලෙස කිරිබත් පිසීමට වඩා වෙනස් බවක් උත්සව අවස්ථාවක කිරිබතක් පිසීම තුළ දැකගතහැකි වීම මෙයට උදාහරණයකි. මේ අනුව යාතුකර්ම තුළ සන්නිවේදනාත්මක භූමිකාවක්ද ක්‍රියාත්මක වනු දැකගත හැකිය. එම නිසා යාතුකර්මික ක්‍රියා පසුබිමෙහි යම් අරමුණක්, කෘත්‍යයක් හා අර්ථයක් ඇති බවට උපකල්පනය කෙරෙයි. යාතුකර්ම තුළ දේශපාලනික පසුබිම් මෙන්ම සමාජීය ව්‍යුහීය සබඳතාද පවතියි.

යාතුකර්ම පිළිබඳ සාකච්ඡාවේදී ධර්කයිම්, මැලිනොවිස්කි, ටයිලර්, පාසන්ස් සහ තවත් වින්තකයින් විශාල ප්‍රමාණයක් වැදගත්වනු ඇති අතර, විශේෂයෙන්ම ධර්කයිම්ගේ “ආගමික ජීවිතයේ මූලික ස්වරූප” (*The Elementary Forms of Religious Life*) කෘතිය එහිදී කැපී පෙනෙයි. ගෝත්‍රික ජනතාව අතර ඇති “සරල” ආගම්වල සිට “ඒක දේවවාදී” ‘සංකීර්ණ’ ආගම් දක්වා සියලු ආගම් ලෝකය ප්‍රධාන කොටස් ද්විත්වයකට බෙදමින් හඳුනා ගනු දැකගත හැකිය. මේ අනුව “සියලු දෑ ආසන්න වන දේවස්ථානය නමින් හැඳින්වෙන තනි සදාචාර ප්‍රජාවක් වෙත මිනිසුන් ඒකරාශී කරන, සාධුතර හා අසාධුතර දෑ කට්ටලයක් සහිත ඒකමිතික විශ්වාස හා ව්‍යවහාර පද්ධතියක්” ආගමක් වන බව ධර්කයිම්ගේ නිර්වචනයයි (Durkheim, 2001). ආගම පිළිබඳ ධර්කයිම්ගේ නිර්වචනය ගැන විවිධ වාද විවාද පවතින නමුත්, ආගම සමග ඇති යාතුකාර්මික සබඳතාවද ධර්කයිම්ගේ නිර්වචනය තුළ කියවී ඇත. යාතුකර්ම යනු ඒකරාශී වූ කණ්ඩායම් තුළ පමණක් ජනනය වන රූපණයන් වන අතර, මෙම කණ්ඩායම් තුළ අදාළ මානසික තත්ත්ව උත්තේජනය කිරීමට සහ පවත්වා ගැනීමට හෝ ප්‍රතිනිර්මාණය කිරීමට යාතුකර්ම උපයෝගීවේ යැයි ධර්කයිම් (Durkheim, 2001) ප්‍රකාශ කරයි. ධර්කයිම් යාතුකර්ම, සමාජ ඒකාබද්ධතාව සඳහා ධනාත්මකව බලපානු ලබන බවද දක්වයි. එසේම ආගම විසින් පූජනීය හා නිර්-පූජනීය ලෙස හඳුනාගන්නා ද්විමය ලෝක ස්වභාවයක් ද දැකගත හැකිය. රැඩිකල් ෆ්‍රීඩම් මුද්‍රා මෙම ද්වේතභාවී (Dichotomy) අවකාශය ‘යාතුකර්ම’ ලෙස හඳුනා ගනියි (Goody, 1961). යාතුකර්ම වඩා සමීපව හමුවන්නේ ආගම මගිනි. යාතුකර්ම ආගමික සම්ප්‍රදායවකින් තොරව ක්‍රියාත්මක වන විට එහි නිෂ්චාවක් ද බොහෝවිට හමුවනු දැකගත හැකිය. එනම් අභිචාර තුළ හමුවන යාතුකර්මික දෑ මගින් බොහෝවිට අවසානාත්මක නිෂ්චාවක් බලාපොරොත්තු වෙයි. ආගමික යාතුකර්ම තුළ එකී යාතුකර්මය මගින්ම පමණක් බලාපොරොත්තුවන නිෂ්චාවන් අල්පය. ප්‍රේමකුමාර ද සිල්වා (De Silva, 2000) පෙන්වා දෙන්නේ පරලොව පිළිබඳ නම්‍යතාවක් දරන බුද්ධාගම හින්දු භක්ති ආකෘතීන් සමග ඒකාබද්ධ වෙමින් මෙලොව (This-worldly) පිළිබඳ නම්‍යතාවකින් යුතුව විපරිවර්තනය වීම බෝධි පූජා මගින් දැකගත හැකි බවයි. මෙය පශ්චාත් ප්‍රොතෙස්තන්තු බුදුදහම (Post Protestant Buddhism) ලෙස සැලකිය හැකිය. පවතින සමාජ ආර්ථික රටාවට ජනතාවගේ අපේක්ෂාවන් සමනය කිරීමේ හැකියාවක් නොපවතින විට මෙම නව ආකෘතියේ ආගමික නම්‍යතා මතුවන බව නිරීක්ෂණය කළ හැකිය. එසේම මෙම ආගමික යාතුකර්ම තුළට දේශපාලන දිශානතීන්ද ඇතුළත්වනු දැකගත හැකි අතර, විශේෂයෙන්ම දේශපාලන පක්ෂ හා කණ්ඩායම් මෙම ආගමික යාතුකර්ම සිය දේශපාලනය තුළදී භාවිත කරනු දැකගත හැකිය. බෝධිපූජා පිංකම් ම උදාහරණයක් ලෙස ගතහොත් දේශපාලන පක්ෂ හා කණ්ඩායම් මෙම ආගමික යාතුකර්ම විධි සංවිධානය කිරීම නිතර දැකිය හැකි කාරණයකි. ඒ තුළ පොදුජන මනස සමග සියුම්ව අන්‍යන්‍යවීමට දේශපාලනඥයෝ කටයුතු කරති. රිචර්ඩ් ගොම්බ්‍රිච් සහ ගණනාථ ඔබේසේකර උපුටා දක්වමින් ප්‍රේමකුමාර ද සිල්වා (De Silva, 2000) තවදුරටත් පැහැදිලි කරන්නේ

² Action wrapped in a web of symbolism.

නූතන සමාජීය වෙනස්කම් මගින් පැන නගින මානසික ආතති සමනය කිරීමේ මෙවලමක් ලෙස මෙම නව ආගමික යාතුකර්ම ක්‍රියාත්මක වන බවයි.

යාතුකර්ම යන වචනය හා බැඳීගත් හා එම වචනය හමා එන “අභිචාර”, “ආගම”, “පූජනීයත්වය”, “අභිචාරාත්මක-ආගම” (Magical-religion) ආදී ලෙස වන වචන හෝ අදහස් පද්ධතියක් ද හඳුනා ගත හැකිය. එසේම අභිචාර, ආගම හා විද්‍යාවන් ලෙස වන ත්‍රෛපාර්ශවික බෙදීමක්ද එයට අමතරව හඳුනා ගත හැකිය. මෙය ඒ ආකාරයට සිදුවන්නේ යාතුකර්මවල ඉතිහාසය සම්බන්ධ වන්නේ මෙකී ප්‍රභව සමග වන බැවිනි. මෙම සන්දර්භයේ තබා මෙකී අංග විග්‍රහ කරන විට හමුවන ටැල්කොට් පාසන්ස් දක්වන්නේ නෑ යකුන් හෙවත් මළවුන් ඇදහීම (Cult of the dead) ආගමෙහි ආරම්භය බවයි. මෙය ආගම පිළිබඳ අවම නිර්වචනයක් ලෙසටද ගත හැකිය. එසේම මෙය සර්වප්‍රාණවාදයෙහි (Animism) එක් දිගුවක්ද වෙයි. කෙසේ වෙතත් ටයිලර් ආදී සමහර න්‍යායඥයින් සර්වප්‍රාණවාදය ආගමින් වෙනස් කොට දැක්වීමක්ද දැකිය හැකියි. ලීච් (Goody, 1961) යාතුකර්ම හඳුනාගන්නේ පුද්ගලයින් හා සමූහයන් විසින් සමාජීයව ශක්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වයන් ලෙස අනුමත කළ සංකේත රටාවක් ලෙස බව ගුඩ් දක්වයි. එසේම ලීච් (Leach, 1968) යාතුකර්ම නිර්වචනය කරන්නේ සමාජීය සන්නිවේදන ආකාරයක් ලෙස සැලකිය හැකි සංස්කෘතිකව නිර්ණය කළ වර්ගාවක් ලෙසයි. යාතුකර්ම සමග හමුවන තවත් සංකල්පයක් වන්නේ ටැබ්‍රූ හෙවත් තහංචිය. එසේම තෝටමයන්ද ඊට සමාන්තරව හමුවෙයි. තෝටමයක් යනු පවුල හෝ වංශය නියෝජනය කරන සත්වයෙක්, ශාකයක් හෝ වෙනත් ස්වාභාවික වස්තුවකි. එය ඔවුහු පූජනීයත්වයෙන් සලකති. තහංචියක් යනු යම්කිසි කණ්ඩායමක් විසින් සාමූහික බැහැර කෙරෙන, මගහරින හෝ පිළිකුල් කරනු ලබන හෝ එසේ නොමැති නම් ශුද්ධත්වයෙන් සලකන යමක් ලෙස හැඳින් ගත හැකිය. එකී සාමූහික තහංචිය බිදීම සමූහයෙන් තොරවීමට හෝ සමූහය තුළ කොන්වීමට ලක්වීමට හෝ ද හේතුවනු දැකගත හැකිය.

මේ අනුව යාතුකර්ම අධ්‍යයනය ධර්මසම්ප්‍රදාය මානව විද්‍යාවේ සිටම සම්භාව්‍ය මානව විද්‍යාවේ ජනප්‍රිය මාතෘකාවකි. එය මුල් කාලීනව න්‍යායික අර්ථයක් උසුලන විට නූතන ලෝකය හා බද්ධ කළ විට එය දේශපාලන අර්ථයක් ගන්නා බව පයිරානෝ (Peirano, 2000) පවසයි. එසේම යාතුකර්ම විශ්වීය ප්‍රභවයකි. එය පුළුල් කතිකාවකට ලක් වූ සංකල්පයක්ද වෙයි. මානව විද්‍යාවේත්, ඒ හා සමානවම නොවුනත් සමාජ විද්‍යාවේත් විශේෂිත අවධානයකට ලක්වූ මිනිස් හැසිරීම් සන්දර්භයක් ලෙසත් යාතුකර්ම හඳුනා ගත හැකිය. විසිවන සියවසේ අවසාන කාර්තුවේදී වාස්තවිකත්වය හා ආත්මීය බව නැතිනම් වස්තුව හා විෂයය අතර සබඳතාවන් විශ්ලේෂණය පිළිබඳ නව අර්ථකථන මතුවීම දැකගත හැකිවිය. තෝමස් කුන්, මිෂෙල් ගුකෝ ආදීන්ගේ අධ්‍යයනයන් මේ සඳහා උදාහරණ වෙයි. මේ අනුව වස්තුවේ විශ්ලේෂණ මෙවලමක් වන යාතුකර්මවල ඇති විෂයයික (ආත්මීය) සබඳතාව විශ්ලේෂණය කිරීම සරලමිතික කාරණයක් නොවන බව පෙනී යයි. එසේම ඒ හා සම්බන්ධ න්‍යාය නිර්මාණයද සරල කර්තව්‍යයක් නොවන බව පැහැදිලිය. මේ නිසා පූර්ව-නූතනයේදී ආගමික කතිකාවට තදාන්තරව බද්ධ කර හඳුනාගත් යාතුකර්ම, නූතන හා පශ්චාත් නූතන ලෝකය තුළ ඊට වඩා පුළුල් අර්ථයකින් හඳුනාගනිමින් පවතියි. යාතුකර්ම දේශපාලනය සමග සම්බන්ධ කර හඳුනා ගන්නේද මේ අනුවයි.

මානව විද්‍යාඥ ලෙවි-ස්ට්‍රෝස්ගේ හා ට්‍රෙම්ලට්ගේ (Lévi-Strauss, 1955; Tremlett, 2014) අදහස් ද මේ විෂයය දේහය මත පුළුල් බලපෑමක් කළේය. 1900 ගණන්වල සිට මානව විද්‍යාඥයින් අභිචාර, විද්‍යාව සහ ආගම අතර විභේදනය පරිණාමික ආකෘතියකට අනුව තේරුම් ගැනීමට හෝ ඒවා අඩු වැඩි ලෙස ප්‍රාථමික හෝ සාපේක්ෂව ශිෂ්ට ලෙස හෝ වර්ග කිරීමට යොමුවී තිබිණි. නමුත් ටයිලර්, ෆ්‍රේසර්, ඩුර්කයිම්, ලෙවි-බ්‍රහල් (Lévy-Bruhl), මැලිනොවිස්කි, එවාන්ස්-ප්‍රිච්චර්ඩ් සහ රැඩ්ක්ලිෆ්-බ්‍රවුන් ආදීන් මානව විද්‍යාව තුළ කාලය (පරිණාමීය හෝ ඓතිහාසික) හා අවකාශය (මානවවංශලේඛ) පිළිබඳ ගැටලුව පිළිබඳ අවධානය යොමු කරමින් දක්වන්නේ ප්‍රාථමික හා ශිෂ්ටාචාරික, සාක්ෂරතා සහිත හෝ රහිත, පුළුල් තාක්ෂණයක් සහිත හෝ රහිත, ආදී ලෙස විභේදනය වන නමුත් මේ සියලු සමාජ තුළ සිතීම සිදුවන්නේ ඒකාකෘතිකව බවත්, සියල්ල තුළම ඔවුන්ගේ අභිචාර, විද්‍යා හා ආගම පවතින බවත්ය (Peirano, 2000).

යාතුකර්ම යන පදය සමග බද්ධ වී ඇති පුළුල් ප්‍රවේශ කිහිපයක් දැකගත හැකි බව කෝල්ඩ්‍රි (Couldry, 2005) දක්වයි.

1. සුපුරුද්දක් වශයෙන් කෙරෙන ක්‍රියා (විශේෂිත තේරුමක් සහිත හෝ රහිත ඕනෑම පුනරාවර්තන ක්‍රියාවක් හෝ පුරුද්දක්)
2. විධිමත්කරණිත ක්‍රියා (Formalised action) (උදාහරණ ලෙස යම් සංස්කෘතියකට අදාළ ආහාර මේසයක සැකැස්ම)
3. (දෙවියන් වැනි ශුද්ධ දෑ සම්බන්ධ) උත්කෘෂ්ට අගයන්ට ප්‍රවේශයක් සහිත ක්‍රියාවන්

කෝල්ඩ්‍රි දකින්නේ යාතුකර්ම ප්‍රවේශ අතරින් පළමු ප්‍රවේශය ඔහුට එතරම් උනන්දුවක් ජනනය නොකරන බවයි. ඔහු වැඩිදුරටත් පැහැදිලි කරමින් පවසන්නේ අප වැඩ නිමවී නිවසට පැමිණ සිරිතක් ලෙස කෙටි කෑම වේලක් සමග තේ කෝප්පයක් රස විඳීම මෙම යාතුකර්මවලට උදාහරණයක් ලෙස ගත්විට එය එතරම් තියුණු උනන්දුවකට හේතු නොවන බවයි. එහෙත් ඔහු පෙන්වා දෙන්නේ දෙවන හා තෙවන ප්‍රවේශ වඩා සිත්ගන්නා සුළු බවයි. විධිමත්කරණිත ක්‍රියා ඇත්ත වශයෙන්ම යාතුකර්මවලට වඩා වැඩි යමක් වෙයි. ඒවාට යම් යම් තේරුම් හා අර්ථකථනද සම්පාදනය වී පවතියි. මෙම දෙවන ප්‍රවේශය හා තෙවන ප්‍රවේශය සමහර විට අතිපිහින (Overlap) වනුද දැකගත හැකිය. තෙවන ප්‍රවේශයේදී වඩා ඉහළ ශුද්ධ හා භාවාත්මක යමක් අන්තර්ගත වන ආකාරය දැකගත හැකිය. කෝල්ඩ්‍රි තම “මාධ්‍ය යාතුකර්ම” (Media Rituals) (Couldry, 2005) පිළිබඳ කෘතිය තුළ මෙම දෙවන හා තෙවන ප්‍රවේශය භාවිත කරමින් විවරණයකට යාමට අදහස් කරන්නේ මාධ්‍ය යාතුකර්ම පිළිබඳවයි. කෙසේ වෙතත් මෙම දෙවන හා තෙවන ප්‍රවේශ දේශපාලන යාතුකර්ම සම්බන්ධයෙන්ද සම්පව භාවිත කළ හැකි බව නිරීක්ෂණය කළ හැකිය.

යම් විශේෂිත කාල-අවකාශයක් තුළ මිනිසුන් සංකේතාත්මක මාධ්‍යයකින් යම් තේරුමක් විදහා පෑමට සිදුකරන්නක් ලෙස යාතුකර්ම සැලකුවහොත්, දේශපාලන යාතුකර්ම යනු දේශපාලන ක්ෂේත්‍රය තුළ එවැනි යාතුකර්මය සිහිමක් හා හැසිරීමක් යයි කිව හැකි බව ඩබ්ලිව්. ෆු (Fu, 2019) දක්වයි. නියෙන්-චන් චන්ග් ලියෝ (Nien-chung Chang-Liao) උපුටමින් ඩබ්ලිව්. ෆු (Fu, 2019) තවදුරටත් දක්වන්නේ දේශපාලන යාතුකර්ම මිනිසුන් අතර පවතින බොහෝ යාතුකර්ම වර්ගවලින් එකක් වන අතරම, එය සමාජීය ජීවිතයේ පොදු දේශපාලන භූදර්ශනයක් බවයි. එය පැහැදිලි බල ගුණාංග හා ඇතැම් අනිවාර්ය සම්මතයන් ද සහිත යම් විශ්වාස මත පදනම් වන ක්‍රියාවකි. එය අදාළ දේශපාලනයේ වැදගත්කම හෝ එකී දේශපාලනයට සම්බන්ධ සිය හිමිකාරිත්වය ප්‍රකාශ කිරීමේ මෙවලමකි.

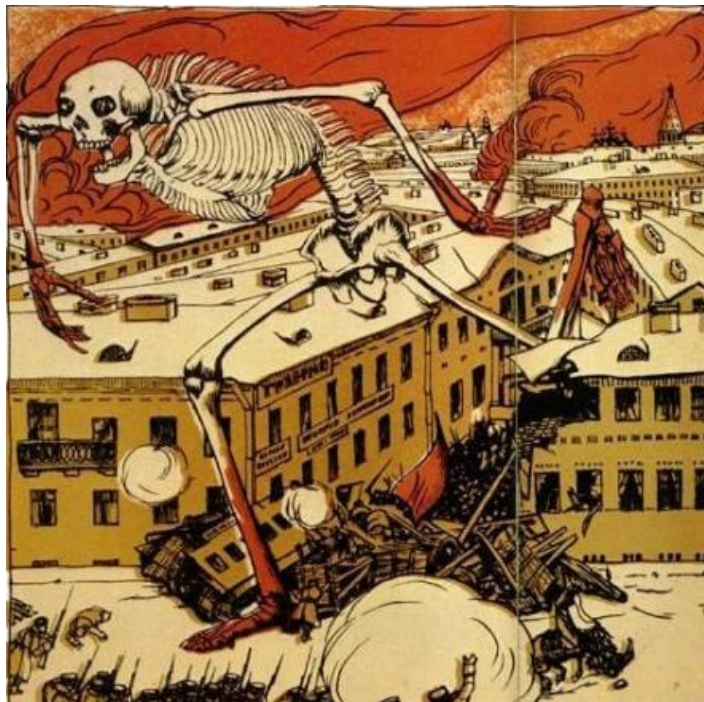
විශ්ලේෂණය හා සාකච්ඡාව

යාතුකර්ම මගින් යම් යම් පටිපාටි පවත්වාගෙන යාම, සමාජ තත්වයන් නඩත්තු කිරීම හා සමාජ අනුකලනය සිදුකිරීම දැකගත හැකිය. මේ කාරණය වඩා සමීප වන්නේ ඩර්කයිමියානු සම්ප්‍රදායටයි. නූතන සංකීර්ණ සමාජය එකට බැඳී පවතින්නේ කෙසේද? යන්න විග්‍රහ කිරීමේදී මෙම ඩර්කයිමියානු සම්ප්‍රදාය වඩා ඉහළ විශ්ලේෂණාත්මක විභවයක් සමාජ විද්‍යාඥයින් වෙත ලබා දෙයි. ආගමික ජීවිතයේ මුල් ස්වරූප පිළිබඳ කෘතියේත් (Durkheim, 2001), එයට පෙර ලියවුණු “සමාජයේ ශ්‍රම විභජනය” (The Division of Labour in Society) (Durkheim, 2014) කෘතියේත් චුර්කයිමි සමාජ ඒකාග්‍රතාව පිළිබඳ ප්‍රශ්නය සාකච්ඡා කළේය. පසුකාලීනව බෝදියු හා මොරිස් බ්ලොච් (Maurice Bloch) දක්වනු ලැබුවේ යාතුකර්ම යනු අපි බෙදා හදා ගන්නා යමකට වඩා එය ගැටුම් කළමනාකරණයට හා සමාජ අසමානතාව ආවරණයට යොදා ගන්නා “වේග නිරූපණයක්” බවයි. මේ අනුව ධනවාදී සමාජය තුළ කටයුතු කරන දේශපාලන පක්ෂ වටා එක්ව සිටින විවිධ පංතිවලට අයත් පිරිස් එකට එක් කිරීමට යාතුකර්ම භාවිත වනු දැකගත හැකිය. පක්ෂ ගීතය එක්ව ගැසීම, පක්ෂ රැළිවලට සහභාගිවීම, පක්ෂ සමුළු නියෝජනය කිරීම, පක්ෂ නායකයින් සමග ඡායාරූපවලට පෙනී සිටීම, කථා බහ කිරීම, වාමාංශික පක්ෂවල සහෝදරයා යන ආමණ්ත්‍රණය, ලිබරල් හා දක්ෂිණාංශික පක්ෂවල “නායකතුමා”

යන ආමන්ත්‍රණය ආදිය මෙම සමාජ ගැටුම් කළමනාකරණයේ හා සමාජ අසමානතාව ආවරණය පිළිබඳව යාතුකර්ම දක්වන භූමිකාවට උදාහරණයන් වේ.

ප්‍රතිවිරුද්ධ දේශපාලන මතධාරීන් අනෙක් මතධාරීන් සමග විභේදනයක් දැක්වීමටද යාතුකර්ම භාවිත කරනු දැකගත හැකිය. සෝවියට් රුසියාව හා ධනවාදී කවුරු අතර පැවති සීතල යුද සමයේදී රතු හමුදා යාතුකර්ම සහ ධනවාදී කඳවුරේ යාතුකර්ම එකිනෙකට ප්‍රතිවිරුද්ධ යාතුකර්මීය නිරූපණයන් ලෙස දැකගත හැකිය. දේශපාලන යාතුකර්ම ලෙස පක්ෂ සමඵ, මහා වැඩවර්ජන, ජනාධිපතිධුර භාර ගැනීම් උත්සව, ක්‍රස්තවාදය, විප්ලව, ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පරිවර්තන ආදිය උදාහරණ ලෙස දැක්විය හැකිය. මේවා තනි තනිව ගත්කළ යාතුකර්ම ලෙසද, ඒවා තුළට තවදුරටත් ප්‍රවේශ වූ විට ඒවා ඇතුළාන්තයේ ද තව තවත් යාතුකර්ම ගැබ්ව, නැතහොත් යාතුකර්මවලින් “සංයුක්තව” ඇති බවද දැකගත හැකිය. කෙසේ නමුත් මෙම උදාහරණවලින් දක්වා ඇති පරාසයටද වඩා පුළුල් පරාසයක යාතුකර්ම හඳුනා ගත හැකි බවද සඳහන් කළ යුතු වෙයි. බොහෝ විට දේශපාලන ව්‍යාපාර සිය දේශපාලන ප්‍රජාව සංවිධානය කිරීමට හා ඔවුන් දේශපාලන ව්‍යාපාරය තුළ රඳවා තබා ගැනීමේ මාධ්‍යයක් වශයෙන් ද යාතුකර්ම භාවිත කරනු ද නිරීක්ෂණය කළ හැකියි. විශේෂයෙන් අනෙකුත් දේශපාලන සංවිධාන සමග සන්සන්දනාත්මක තලයක කටයුතු කිරීමට ද මෙම යාතුකර්ම භාවිත කරන ආකාරය දැකගත හැකිය (Casquete, 2003). උදාහරණ ලෙස මහා ජනරැළි පවත්වන දේශපාලන සංවිධාන උත්සාහ කරන්නේ මෙම සංසන්දනාත්මක පාර්ශ්වය ප්‍රදර්ශනය කිරීමටයි. එසේම තනි පුද්ගල දිශානතීන් හා භාවිතාවන්ට ප්‍රතිමුඛව, සාමූහිකත්වයන් ස්ථාපිත කිරීමට හා එසේ ස්ථාපිත බව ඉදිරිපත් කිරීමට ද යාතුකර්ම වැදගත්වෙයි. ආගම සම්බන්ධයෙන් යාතුකර්මවල ඇති මෙම වැදගත්කම මතුකරනු ලබන ඩර්කයිමියානු චින්තනය, දේශපාලන යාතුකර්ම සම්බන්ධයෙන්ද අදාළ වන බව දැකගත හැකිය. පුළුල් ජන සංඛ්‍යාවක් එක්රැස්කරමින් සිදුකරනු ලබන උද්ගෝෂණයක යාතුකර්මීය බලාපොරොත්තු කියවා ගත යුත්තේ එකී දිශානතියෙනි.

රූප සටහන අංක 01: ප්‍රති-බොල්ෂෙවික් පෝස්ටරයක්

මූලාශ්‍රය: Wolfe (2016)

රූප සටහන අංක 02: 1993 වර්ෂයේ ප්‍රංශ මැතිවරණයක භාවිත වූණු ප්‍රති-සමාජවාදී පෝස්ටරයක්

මූලාශ්‍රය: Korff (1993)

බොහෝ විට දේශපාලන යාතුකර්ම ඉදිරිපත් වන්නේ සාමූහික ක්‍රියාකාරකම් ලෙසයි. මහජන හමු, පා ගමන්, සමාරම්භක උත්සව, සටන් පාඨ, ගීත, ආචාර සමාවාර, ධජ හා පටාක, නිල ඇඳුම් ආදී දැ රැසක් ඔස්සේ “අපි” යන අනන්‍යතාව ගොඩ නංවන අතර, එය පොදු අනන්‍යතාව හෝ සාමූහික අනන්‍යතාව යන වචනවලින් ප්‍රකාශිත වේ. මේ අනුව සාමූහික අනන්‍යතාවයේ සෂ්‍ය බැඳීම් ඇති කිරීමටත් ඒවා ජංගමශීලී කිරීමටත් මෙම දහස් සංඛ්‍යාත යාතුකර්ම වැදගත් මෙහෙයක් ඉටු කරනු ලබයි.

ඩර්ක්ෂිම්යානු සම්ප්‍රදායේ සිට, ශිල්පී සහ යං (Shils and Young, 1953) බ්‍රිතාන්‍ය රාජාභිෂේකය අර්ථදක්වන්නේ රාජාණ්ඩුව වටා සංකේත හා යාතුකර්ම ඔස්සේ බ්‍රිතාන්‍ය පොදු ජනයා ඒකරාශිවීමක් ලෙසයි. කෙසේ වෙතත් මෙවැනි සරලමිතික අර්ථ දැක්වීම් යම් මට්ටමක විවේචනයන්ට ද භාජනය වී ඇත. සම්ප්‍රදායික ඩර්ක්ෂිම්යානු දැක්මට අනුව යාතුකර්ම කෘත්‍යාත්මකව සමාජ ඒකාබද්ධතාවට හවුල් වන බව දක්වන නමුත් මෙම අර්ථයෙන් ගත්විට කැරලිකාරී කණ්ඩායම් හා විප්ලවවාදී කණ්ඩායම්වල යාතුකර්ම භාවිතය විස්තර කිරීම අපහසු වෙයි. මෙවැනි යටත් කණ්ඩායම්වල වැඩවර්ජන, පෙළපාලි, මැයි දින සැමරුම් වැනි යාතුකර්ම වික්ටර් ටර්නර්ගේ (Turner, 1977) අර්ථයෙන් ගත්විට “දුර්වලයින්ගේ යාතුකර්ම බලයක්” ලෙස කියවාගත හැකිව පවතිනවා මෙන්ම ජේම්ස් ස්කොට්ගේ (Scott, 1985) අර්ථයෙන් එය “දුබලයන්ගේ ආයුධ” ලෙසද කියවාගත හැකිය. මෙවාට විරෝධ-යාතුකර්ම⁵ (Protest rituals) යන නම කැස්කට් ජේසුස් විසින් (Casquete, 2003) භාවිත කරයි.

⁵ පිළිගත් සිංහල වදනක් නොමැති බැවින් කතුවරුන් විසින් නිර්මාණය කළ සිංහල වදනකි

රූප සටහන අංක 03: විරෝධාභිවාර: ලිංගික හිංසනයට එරෙහිව බාර්සිලෝනාවල 2019 වර්ෂයේදී පැවති රැළියක් ("Procession of the Insubmissive Pussy")

මූලාශ්‍රය: Antebi (2020)

සමාජ ව්‍යාපාර ක්ෂේත්‍රයට සීමාකර යාතුකර්ම පිළිබඳව සාකච්ඡා කළහොත්, දිගු ඉතිහාසයක් සහිත, එමෙන්ම එකී ව්‍යාපාර අරඹයා පුළුල්ව ප්‍රකට සංකේත වන රතු කොඩිය, මැයි පළමුවැනිදා, හෝ කම්කරු ව්‍යාපාරයට අදාළ “ඉහළට එසවූ මීට මෙලවූ හස්තය (Raised fist)”, න්‍යෂ්ටික විරෝධී ව්‍යාපාරයේ නම් “සිනාසෙන හිරු”, සාමවාදී ව්‍යාපාර සඳහා “පරෙවියා” සහ කාන්තා ව්‍යාපාරවල “දර්පණය අතැති විනස් රුව” ආදිය එම ව්‍යාපාරවල නිරූපකයන් (Iconography) වන අතර ඒවා තුළ එම ව්‍යාපාර පිළිබඳ අතීතකාමයන්ද අන්තර්ගතයි. සංකේත බොහෝවිට සනීභවනීය දෘෂ්ටිවාදවල (Condensing ideologies) නිරූපණයන්ය. ඒ මගින් දෘෂ්ටිවාද පිළිබඳ දළ අදහසක් ප්‍රකට කරයි. යාතුකර්ම සංකේතාත්මක ව්‍යවහාර මාලාවක් ලෙසද සමහර අවස්ථාවල හැඳින් ගැනෙයි. යම් ක්‍රියාවක් තුළ සංකේත නොමැති නම් ඒවා සිරිත් හා පුරුදු මිස යාතුකර්ම ලෙස සැලකිය නොහැකි බව ගොට්ෆ්‍රිඩ් කොර්ෆ් (Gottfried korff) උපුටා දක්වමින් කැස්කට් (Casquete, 2003) පෙන්වා දෙයි. මේ අනුව යාතුකර්ම තේරුම් ගැනීමේදී අන්තර්ගත කර ඇති සංකේතමය අගයන්ද වැදගත්ය. ගොට්ෆ්‍රිඩ් කොර්ෆ් (Korff, 1993) “සංකේතවල ඉතිහාසය සමාජ ඉතිහාසයද?” (*History of Symbols as Social History?*) යන තේමාවෙන් යුතු පත්‍රිකාවක් ඉදිරිපත් කරමින් දක්වන්නේ පසුගිය සියවස් දෙක තුළ වාග්විද්‍යාත්මක, දෘෂ්‍යමය හා යාතුකර්ම ආකෘතිය ගත් අසංඛ්‍යාත ප්‍රමාණයක් වන සංකේත නිෂ්පාදනය කර, විපරිවර්තනය කර පමණක් නොව විනාශ කරදමා ද ඇති බවයි. ඔවුන් පවසන්නේ 1790 සහ 1990 වර්ෂ අතර දේශපාලන ක්ෂේත්‍රය තුළ සංකේත උත්පාදනයේ පිපිරුමක් සහ සංකේතවල රැඩිකල් පරිහානියක්ද අත්දැකිය හැකි බවයි. මේරි ඩග්ලස් සහ සර්ජ් මොස්කොවිච් යන නූතන සමාජ ව්‍යාපාරවල දේශපාලන සංකේතවල න්‍යාය සහ ඉතිහාසය පිළිබඳ වැඩි දියුණු ප්‍රතිදානයක් සිදුකළ බුද්ධිමතුන් දෙදෙනා උපුටා දක්වමින් කොර්ෆ් (Korff, 1993) පෙන්වා දෙන්නේ සංකේත විශ්ලේෂණය දේශපාලන මනෝ විද්‍යාවේ කොටසක් බවයි. දහනමවන සියවසේ සිට විසිඑක්වන සියවස දක්වාම මහජන ව්‍යාපාරවල හැසිරීම් තේරුම් ගැනීමට ඒ විෂයය අවශ්‍ය විය. මොස්කොවිච්ට (Moscovici, 2008) මහජන දේශපාලන ව්‍යාපාර මගින් “බහුජන / පොදුජන” (Mass) නැමති සාමූහික තත්වයක පැන නැගීම නිරීක්ෂණය කළ හැකි විය. මෙය ප්‍රංශ විප්ලවයේ සිට ඉදිරියට එන්නකි. මෙම “මහජන” යන්න හුදෙක් වර්ගීකරණයකට වඩා මූලෝපායක් වශයෙන්ද හඳුනා ගත හැකි බව මොස්කොවිච්ගේ (Moscovici, 2008) අදහසයි. “මහජන ව්‍යාපාර”, “මහජන ක්‍රියාකාරිත්වයන්” දේශපාලන ක්‍රියාකාරකම්වල අරමුණ ලෙස දැකගත හැකිවෙයි. මෙම වේෂ්ඨා සම්ප්‍රාප්ත කර ගැනීමට වාග්විද්‍යාත්මක,

දෘෂ්‍යමය හා යාතුකර්මමය සංකේත අවශ්‍ය වෙයි. සංඥා, රූප හා අභිනයන් සාමූහික අනන්‍යතා නිර්මාණය කරයි. 19වැනි සියවසේදී ප්‍රංශය විශේෂකර ගත්කළ ප්‍රංශයේ බිහිවන නවකතාවල විරසා බවට “සමාජය” පත්වීම දැකගත හැක්කේ මේ අනුවය. වික්ටර් හියුගෝ ගේ “මනුෂ්‍යය”⁴ (හියුගෝ, 1953) (Les Misérables – 1862 - සිංහල භාෂීය තේරුම “කාලකන්නි” යන්නයි) 1815-1830 යුගයේ දේශපාලන සංකේත රැසක් සවිස්තර කරයි.

දේශපාලන පක්ෂ හා කණ්ඩායම් සිය අනන්‍යතාව පිළිබිඹු කරන විලාසිතා අනුගමනය කරනු ද දැකිය හැකිය. උදාහරණයක් ලෙස වාම කණ්ඩායම් සිය රැළිවලදී වාමාංශිකයන්ට ඓතිහාසිකව උරුම රතු පැහැය සිය ඇඟලුම් සඳහා භාවිත කරනු දැකිය හැකිය. වෙනත් දේශපාලන මතධාරීන් තම තමන්ගේ පක්ෂ හා කණ්ඩායම්වල පැහැයන් සිය ඇඟලුම් සඳහා යොදා ගනු දැකිය හැකිය. ධජ හා පතාක මගින්ද සංකේතාත්මක වර්ණ ප්‍රදර්ශනයක් දැකිය හැකිය. මේ තුළ ඒකත්ව හා සමවින්න ගති ලක්ෂණ ඉස්මතු කිරීම සංකේතාත්මකව සිදුවෙයි. ඇඟලුම් විලාසිතාවන්ට අමතරව හිසකේ හා රූප විලාසිතා ඔස්සේද දේශපාලන දෘෂ්ටිවාද බාහිරට ඉස්මතු කරන ආකාරයක් දැකිය හැකිය. විශේෂයෙන්ම වාම කණ්ඩායම් අතර මේ තත්වය බහුලව නිරීක්ෂණය කළ හැකිය. එසේම විවිධ දේශපාලන දෘෂ්ටිවාදීන් අතර ජීවන මාදිලිවලද සැලකිය යුතු වෙනස්කම් නිරීක්ෂණය කළ හැකිය. මේ මගින් සංකේතාත්මක වටිනාකම් පොදු සමාජයට සන්නිවේදනය කිරීමක්ද අත්දැකිය හැකිය. මෙම ජීවන මාදිලි තුළ පවතින්නේ යාතුකර්මීය දිශානතියකි. ලාංකේය සන්දර්භය ගත්විට සමහර දේශපාලන පක්ෂ අනුගාමිකයින් මත්පැන් පානය නොකරන්නේ යැයි පවසයි, සරල ආහාර රටාවක් අනුගමනය කරයි, අඩු වියදම් වාහන භාවිත කරයි. මෙය හුදෙක් ජීවන මාදිලියක් පමණක් නොව දේශපාලන සංඥාවක්ද අවධාරණය කිරීමකි.

සංකේතාත්මක බලය හා සංකේතාත්මක ප්‍රවණත්වය සමග ද යාතුකර්ම සම්පව සම්බන්ධ වෙයි. රාජ්‍යයක් විසින් යුද අභ්‍යාස මෙහෙයවීම, යුද සරඹ සන්දර්ශන පැවැත්වීම යනාදිය මෙම සංකේතාත්මක බලය හා ප්‍රවණත්වයට සම්බන්ධ යාතුකර්මවලට උදාහරණයකි. නිදහස් දින සැමරුම තුළ පවත්වන හමුදා උත්තමාවාර හා වෙනත් සන්දර්ශන අංගයන් සංකේතාත්මක බල ප්‍රදර්ශනයක් කරනු ලබන යාතුකර්මීය අංගයක් ලෙස දැකගත හැකිය. දේශපාලන පක්ෂ විසින් කැඳවනු ලබන මහජන රැළි මගින්ද සංකේතාත්මක බලය ප්‍රදර්ශනය කිරීමක් දැකිය හැකිය. මෙම රැළිවල විශාලත්වය බලය පිළිබඳ සංකේතයකි. සටන් පාඨවල ස්වාභාවය සංකේතාත්මක ප්‍රවණත්වයේ සංකේතයකි.

යාතුකර්ම නම්‍යශීලීත්වයට පත්වෙමින්, ඒවා හා සම්බන්ධව විශේෂිත ඇඳුම් ආයිත්තම්, තත්වානුගත රටා, නිලයන් සහ පටිපාටික ක්‍රියාදාම ඉස්මතුවීම හරහා මෙම යාතුකර්මවල යටි පෙළ කියවා ගැනීමේ අපහසුතාවක්ද දැකගත හැකිය. ඇතැම් ජනාධිපතිවරණ අපේක්ෂකයින් ජනතාව ඇමතීම වැනි දේශපාලන යාතුකර්මයකදී, ඔවුන් පවසන සෑම වචනයක්ම වෘත්තීය ලේඛකයන් විසින් ලියා ටෙලිප්‍රොම්ප්ටර් (Teleprompter) උපකරණයක් ආධාරයෙන් ප්‍රක්ෂේපණය කරන, ප්‍රවේශමෙන් නිර්මාණය කළ තිර රචනයක් බව කවුරුත් දනිති. එසේ වුවද, සියලුම සහභාගිවන්නන් තම සමාජය, එහි දේශපාලන ක්‍රමය සහ නායකයාගේ “පූජනීයත්වය” පිළිබඳ විශ්වාසයන් ආරක්ෂා කර ගැනීම සඳහා ඔහුගේ කථාවට සංවේදී බවක් හා හෘදයාංගම බවක් පෙනෙන ලෙස ක්‍රියා කිරීම දැකගත හැකිය. බෝදයු මෙම සංසිද්ධිය අප්‍රජානනය⁵ (Miscognition) ලෙස නම් කරයි (Johnson, 2004). මෙම හැසිරීම් රටා පැමිණෙන්නේ එම යාතුකර්ම හරහා තමා වෙත පැමිණෙන ආර්ථික තත්වය හා සෙසු වරප්‍රසාද ගණනය වීම මගිනි. එකී ගණනයේ ප්‍රතිපල වාසිදායක නම් එම යාතුකර්මවල තාර්කික, අතාර්කික බව හෝ තමා කැමති අකමැති බව පසෙකින් තබා එකී යාතුකර්ම සමග මිනිසුන් අනන්‍ය වන බව නිරීක්ෂණය කළ හැකිය.

⁴ සිංහල පරිවර්තනයේ නම

⁵ පිළිගත් සිංහල වදනක් නොමැති නිසා කතුවරුන් විසින් නිර්මාණය කළ සිංහල වදනකි

පැරණි ලාංකේය සමාජයේ රජු හා පරිවාර ප්‍රධානීන් අතර සබඳතාව ඉදිරිපත් වූයේ ද යාතුකර්මීය දිශානතියකිනි. එක් උදාහරණයක් වන්නේ දැකුම් කඳයි. දැකුම් කඳක් බැඳ උඩරට රජු හමුවීමට වසරකට වරක් පර්යන්ත පාලකයින් පැමිණීම යාතුකර්මීය ක්‍රියාවලියකි. ඒ තුළ පර්යන්ත ප්‍රාදේශීය නායකයින් හා පාලකයින් උඩරට රජුට වන්නාවූ යටත්වීම සංකේතාත්මකව පෙන්නුම් කරයි. වැදි ජනයාගේ නායකයින් ද මෙම චාරිත්‍රමය යාතුකර්මය ඉටුකර ඇත. උඩරට රජු වෙනුවෙන් සේවය කිරීමට බැඳී සිටි පරිවාර සේවක ප්‍රජාව හා රජු අතර සබඳතාව ඔස්සේ පුළුල් යාතුකර්මීය අර්ථකථන ජනනය කරනු ලබයි. රජු ගමන් බිමන් යාමට භාවිත කළ දෝලාව, සට්ටිඹරාල තනතුර ඇතුළු තනතුරු, අන්තපුර ස්ත්‍රීන්, සාමාන්‍ය ජනයාට භාවිත කළ නොහැකි ආහාර පාන භාවිතය ආදිය මහේශාකාරත්වය හා උච්චත්වය සංකේතවත් කිරීමට ගොඩනැගුණු යාතුකර්ම පද්ධතියයි. රජු පාපේ ගමන් කරන විට කසකරුවෝ ඉදිරියෙන් ගමන් කළහ. පරිවාර සේනාව පිරිවරා ඔහු ගමන් කිරීම දැකගත හැකිය. අද දින දේශපාලන ප්‍රධානීන් පරිවාර රථ හා ආරක්ෂක රථ පිරිවරා ගමන් කිරීම මෙම ඓතිහාසික පදනම්වල දිගුවක්දැයි සිතා බැලිය යුතුවෙයි. එසේම රජුට හා ඉහළ ප්‍රභූන්ට ආමන්ත්‍රණය සම්බන්ධ පුළුල් හා ගෞරවාන්විත පද මාලාවක් සිංහල භාෂාව තුළ දක්නට ලැබුණි. අද දිනද දේශපාලන ප්‍රභූත්වය සාමාන්‍ය ජනයා විසින් ආමන්ත්‍රණය කරනුයේ පුළුල් ගෞරවාන්විත පද මාලාවක් භාවිතයෙනි. මෙම පද මාලාව ඓතිහාසික සිංහල භාෂීය ප්‍රභූ ආමන්ත්‍රණ පද මාලාව සමග ඥාතීත්වයක් ඇත. දේශපාලඥයින් විවිධ උත්සව අවස්ථාවන්ට පිළිගැනීමේදී කුර්ස වාදක කණ්ඩායම් මෙන්ම සාම්ප්‍රදායික නැටුම් කණ්ඩායම් පෙර ගමන් කිරීම ප්‍රකට යාතුකර්මීය සංසිද්ධියකි. එය ඔවුන් වෙත විශේෂ කොට, ගෞරව කොට සැලකීම පිළිබඳ සංකේතයක්ද වෙයි. වර්තමාන යුගයේ රාජ්‍යත්වය ආරක්ෂා කරන ප්‍රධාන රටක් වන එක්සත් රාජධානියේ දෙවන එලිසබෙත් රැජිනගේ මරණය දේශපාලන යාතුකර්ම හා සංකේත රැසක එකතුවක් ලෙස හඳුනාගත හැකියි. මෙම රැජිනගේ මෘත දේහය තැන්පත් කර තිබූ ආකාරය මෙන්ම ජනතාව අවසන් ගෞරව දැක්වීමට පෙළ ගැසීම යන සියල්ල තුළ සංකේතාත්මක හා යාතුකර්මීය පසුතල පැවතීණ.

2022 සැප්තැම්බර් 8 වන දින දෙවන එලිසබෙත් රැජිනගේ අභාවයෙන් පසුව, ප්‍රවේශමෙන් පෙරහුරු කරන ලද මුද්‍රානාටකයක බඳු විචිත්‍රාකාර රංග වින්‍යාසයක් (Choreographed) සිහිපත් කරන අනුස්මරණයක සාක්ෂිකරුවන් බවට ලෝකය පත්වූවේය. හමුදා නිලධාරීන් සහ රැජිනගේ පවුලේ සාමාජිකයෝ වෙස්ට්මිනිස්ටර් ශාලාවේ සිට ඇබේ දක්වා සහ පසුව වෙලින්ටන් ආරුක්කුව දක්වා (විනාඩියකට පියවර 75 ක වේගයකින්) ගමන් කළහ. හමුදා ඒකක මෘත දේහය දෙපස විවිධ විධානයන්ට පරිපූර්ණ ඒකමිතියකින් ප්‍රතිචාර දැක්වූහ. අණ ලැබූ පරිදි, මෘත දේහය උසුළන්නන් එය වා තලයේ ඉහළට ඔසවා, මිනී පෙට්ටිය නැවත කරත්තයකට ආපසු භාර කළ අතර, ඒ සෑම විටම “කිසිදු වෙහෙසක් නොපෙන්වමින්” බැරැරුම් මුහුණුවරකින් සිටියහ. ඇත්ත වශයෙන්ම, සෑම තත්පරයක්ම උත්සවයේ කාර්යභාරයක් ඉටු කළේය (Brown, 2022: 01).

රූප සටහන අංක 04: දෙවනි රාජසිංහ රජු

මූලාශ්‍රය: Knox (1681)

ශ්‍රී ලාංකේය දේශපාලනයද සංකේත හා යාතුකර්මවලින් දැඩි ලෙස සංයුක්ත වී ඇත. දේශපාලකයින්ගේ සාධක පැළඳීම සංකේතාත්මක දිශානතියක් මෙන්ම සුපුරුද්දක් ලෙස සිදුකිරීම තුළ යාතුකර්මීය දිශානතියක්ද දැකගත හැකිය. එකී සාධකවල පැහැයන්ගේ විවිධත්වය මගින් ඔවුන් විවිධ අන්‍යන්‍යතා මතුකරනු ලබයි. නවසිය පනස් ගණන්වලදී ලාංකේය දේශපාලනය තුළට පැමිණෙමින් තිබූ ජාති(ක)වාදී කතිකාව මගින් දැකගත හැකිවූ යාතුකර්මීය දිශානතියක් වන්නේ ජාතික ඇදුම එම දේශපාලන කණ්ඩායමේ සංකේතාත්මක හා යාතුකර්මීය පැවැත්මක් වූ ආකාරයයි. එය අද දක්වා අඛණ්ඩව පැවතෙයි. දේශපාලන රැස්වීම් තුළ ආසන පැනවීම තුළ ව්‍යවහාරවන යාතුකර්මීය දිශානතිය ඔස්සේ හුදෙක් එක් ඇස්බැල්මකින් එම උත්සවයේ තත්වානු පිළිවෙල ග්‍රහණය කර ගතහැකි වෙයි. මෙය පූර්වයටත්විජිත සමයේ පැවති කුල වැඩවසම් සමාජයේ පැවති තත්වානුගත ස්වරූපයේම දිගුවක් ලෙසද ගත හැකිය. මෙම ආසන පිළිබඳ සම්මතයන් රාජ්‍ය සේවය තුළද දැඩිව ක්‍රියාත්මක

වනු නිරීක්ෂණය කළ හැකිය. පෞද්ගලික ආයතනික ව්‍යුහයන් තුළද ඊට මදක් අඩු මට්ටමින් එම ගති ලක්ෂණම නිරීක්ෂණය කළ හැකිය.

දේශපාලන ප්‍රභූන් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය පිළිබඳ සිදුකරනු ලබන ප්‍රකාශ කෙතරම් තිබියදීත් ඔවුන් සිය බලය හා ආධිපත්‍යය වෙනත් දිශානතිවල යාතුකර්ම ඔස්සේ ප්‍රකාශ කිරීමද දැකගත හැකිය. එය ශ්‍රී ලංකාව තුළ පමණක් නොව ලොව පුරාම අඩුවැඩි වශයෙන් පොදු තත්වයකි. ශ්‍රී ලාංකේය සන්දර්භය ගතහොත් දේශපාලන ප්‍රභූන්ගෙන් සැලකිය යුතු පිරිසක් විශාල අත්පළඳනා, කරමාල, මැණික් ඔබ්බවන ලද මුදු ආදී දෑ පැළඳීමේ සුපුරුද්ද මගින් මීට පෙර දක්වා ඇති මහේශාධ්‍යත්වය පිළිබඳ සංඥාවට අමතරව බලය පිළිබඳ ප්‍රකාශයක්ද එම යාතුකර්මය මගින් නිරූපණය වෙයි. එසේම බොහෝ වැදගත් වැඩ කටයුත්තුවලදී දළඳා මාලිගාව හා අනෙක් ප්‍රධාන ආගමික මර්මස්ථානවලට යාම හා සංඝ සංස්ථාවේ ප්‍රධානීන් හමුවීමේ යාතුකර්මයද සංකේතාත්මකය. ඒ තුළ ජාතිකවාදී පණිවුඩයක් සමාජයට ලබාදෙන අතර, ඒ ඒ සමාජ කණ්ඩායම්වල හදවත්වලට ආමණිත්‍රණය කරයි. මෙම හමුවීම්වලදී ආගමික නායකයින් හා දේශපාලන ප්‍රභූන් අතර ඇතිවන කථාබහ ජනමාධ්‍ය ඔස්සේ ප්‍රචාරය කරයි. මෙම දේශපාලන හා ආගමික ප්‍රභූන් අතර වන කථාබහ ප්‍රායෝගිකව එතරම් වැදගත් කමක් ඇති විලාසයක් දැකගත නොහැකිය. එහෙත් එහි යාතුකර්මීය බලපෑම ප්‍රබලය. එම ප්‍රබලත්වය නිසා වාමාංශික කණ්ඩායම් ලෙස හඳුනා ගන්නා කණ්ඩායම් පවා සිය “නිරාගමික” ආකෘතීන් පසෙකලා මෙම ආගමික ප්‍රභූන් සමග පවත්වන “බැහැ දැකීමේ” යාතුකර්මය පවත්වනු දැකගත හැකිය. මේ තුළ මෙම යාතුකර්මය කොතරම් ජන මනස තුළ ස්ථාපිතව ඇද්දැයි තහවුරු වෙයි. මේ හමුවීම් මගින් “විශාල” යමක් “පුළුල් අනුශාසනාවන්” ලැබීමක් හෝ ලබා ගන්නා “අනුශාසනා” ක්‍රියාත්මක කරන බවක් හෝ අත්දැකිය නොහැකි නමුත් එම යාතුකර්මය රැදී සිටීමට ඇති දේශපාලඥයින්ගේ හා ආධාරකරුවන්ගේ අවිඥානික කැමැත්ත මේ තුළ ඉස්මතු වෙයි.

දේශපාලන ප්‍රභූන් බෞද්ධාගමික පාර්ශ්වය සමග ඉහත ආකෘතියේ යාතුකර්මීය සබඳතාවන් පවත්වන විට වඩා “ලෞකික” පාර්ශ්වයට බර ආගමික යාතුකර්ම ලෙස ඔවුන් අතරින් හමුවන්නේ දේවාල වන්දනයයි. ඉහළම දේශපාලන ප්‍රභූන්ගේ ඉන්දියානු තිරුපති දෙවොල වන්දනය ප්‍රකට එකකි. හින්දු ආකෘතියේ දේව වන්දනයන් තුළ වඩා ලෞකික බවක් හා ලෞකික ඉල්ලීම් මෙන්ම ලෞකික සංකේතාත්මක බවක් අන්තර්ගතය. මෙම යාතුකර්මයන් මගින් සාමාන්‍ය ජනයා තුළට දේශපාලන ප්‍රභූන් විසින් සිය ලෞකික නම්‍යතා ප්‍රකට කිරීම දැකගත හැකිය. මෙම දේව වන්දනයන් ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී නායකයින්ගේ සිට සමහර අවස්ථාවල වාම දේශපාලකයින් ලෙස පෙනී සිටින්නන් දක්වාම පැතිර පවතිනු දැකගත හැකිය. හඳුරාගම (2010) දක්වන පරිදි අතීතයේ යක්ෂයෙකු ලෙස වරගැන්වූ සූනියම් වර්තමානයේ දෙවියෙක් බවට රූපාන්තරණය වීමද වෙසෙසින් සලකා බැලිය යුතු සංසිද්ධියකි. මේ තුළ නූතන සමාජ සන්දර්භය සමග සමානුපාතික වීමක් නිරීක්ෂණය කළ හැකිය. එනම් කළු යාතුකර්ම සමග සමාජය වඩා අනන්‍යවීමකි. පශ්චාත් යටත් විජිත ඉතිහාසයේ මුල් කාලය ගත්විටද දැකගත හැක්කේ පැරණි හෝ මූලික දේශනාවල පවතින කාරණා සංශෝධන සහිතව කියවීමක් ආගමික ක්ෂේත්‍රය සම්බන්ධව දක්නට ලැබෙන බවයි. මෙයට උදාහරණයක් ලෙස කැලණිය රජමහා විහාරයේ ප්‍රතිසංස්කරණ සඳහා යෙදවූ අති විශාල ධනස්කන්ධය සඳහා දායක වූවන්ගේ පසුබිම් ගලා එන්නේ අරක්කු වෙළෙඳාමෙන් වීම (De Silva, 2013) මෙයට උදාහරණයකි. එසේම ශ්‍රී පාදය වැනි ස්ථාන “පූජනීය ස්ථානයක” සිය “බෞද්ධ සිද්ධස්ථානයක” ආකෘතියකට පරිවර්තනයේද (De Silva, 2013) දේශපාලනයක් පවතින බව පැහැදිලිය. එසේම මේ සිද්ධස්ථාන හා සම්බන්ධ යාතුකර්මවලදී දේශපාලන ප්‍රභූත්වයට විශේෂ අවධාරණයකට යොමුවෙයි. ඔවුන් එම යාතුකර්ම සමග සම්බන්ධ වීම ප්‍රවෘත්තියකි. එම ප්‍රවෘත්තිය මගින් යාතුකර්ම පිළිබඳ විද්‍යුත්, මුද්‍රිත හා දෘෂ්‍ය මාධ්‍යයෙන් ප්‍රචාරණයක් ලැබෙන අතර, පෞද්ගලික සංසිද්ධියක් ලෙස සැලකිය හැකි ආගමික යාතුකර්ම සමග අනන්‍ය වීම දේශපාලන ක්ෂේත්‍රයේදී ප්‍රචාරණ මෙවලමක් මෙන්ම අනන්‍යතා හා ප්‍රතිරූප නිර්මාණ මෙවලමක් බවටද පත්වෙයි. යම් ආගමික කණ්ඩායමකට ඇති සිය පක්ෂපාතිත්වය ප්‍රදර්ශනයේ වාහකයක් බවට පත්වෙයි.

ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය පිළිබඳ ශ්‍රී ලාංකේය දේශපාලන කතිකාව තුළ ඇති අදහස් පද්ධතිය හා ඔවුන් නිරන්තරව “ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය” යන වචනය පුනරුච්චාරණය කිරීම ද යාතුකර්මයයි. ඒ මගින් සිය දේශපාලන මතවාදයන්ට හා දේශපාලන ප්‍රතිරූපයට අගය එකතු කිරීමක් ඔවුන් බලාපොරොත්තු වන බව පෙනෙයි. නමුත් ඔවුන් සැලකිය යුතු පිරිසක් මෙසේ යාතුකර්මයට භාවිත කරන මෙම වචනයේ අර්ථයට අනුකූලව ක්‍රියාත්මක වෙනවාදැයි සැක සහිතය. සිය “අමු” බලය හා නිල ආධිපත්‍ය ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී නොවන ලෙස භාවිත කිරීම් සුලභය. සමහර විටෙක එය සාමාන්‍ය තත්වය බවට හැඟීමක් සමාජය තුළ ඇත. ඔවුන් මෙම ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය යන වචනය උච්චාරණයේදීද තම තමන්ට ආවේනික ස්වරූපයන් සාදාගෙන පවතිනුද නිරීක්ෂණය කළ හැකිය. සමහර උච්චාරණ ආකෘතීන් “නිවැරදි” උච්චාරණය ද නොවන නමුත් එය සමාජය පුළුල් ලෙස ප්‍රශ්න නොකරන අතර අනුරාගිකව දේශපාලන ප්‍රභූත් වෙත ආකර්ශනය වී ඔවුන් කටයුතු කරයි. එම අනුරාගික බැඳීම් මත ඔවුන්ව ප්‍රශ්න නොකිරීමද සිදුවේ.

ශ්‍රී ලාංකේය දේශපාලනයේ මෑත යුගයේ දක්නට ලැබෙන තවත් සංසිද්ධියක් වන්නේ විවිධ දේව ඇදහිලි හා ඒ ආශ්‍රිත පළඳනා ප්‍රසිද්ධ දේශපාලන අවකාශයට ප්‍රධාන දේශපාලන නායකයින් හරහා කරළියට පැමිණීමයි. මෙම යාතුකර්ම ග්‍රාමීය තලයේ ප්‍රාදේශීය මට්ටමේ දේශපාලන නායකයින් දක්වා පැතිරී ඇත. මෙම සමහර යාතුකර්ම අංග සහ සංකේතාත්මක පළඳනා සාම්ප්‍රදායික ආගමික ඉතිහාසය තුළ හමුවෙන ඒවා නොවෙයි. ඒවා මෑත කාලීනව බිහිවන නූතන කපුරාලලා හා මෑණවරු විසින් නිර්මාණය කළ නව යාතුකර්ම ආකෘති බවටද නිරීක්ෂණය කළ හැකිය. සමහර අවස්ථාවල ඉන්දියානු හා වෙනත් මහා සංස්කෘතික මූලාශ්‍රයන් මත පදනම්ව ගොඩනැගූ නව සම්ප්‍රදායක් වීමේ සම්භාවිතාවක් ද මේ තුළ ඇත. ජනාධිපතිවරණ හා වෙනත් මැතිවරණ අවස්ථාවල මැතිවරණ වේදිකාවල දෘෂ්‍ය වන මෙම පළඳනා හා යාතුකර්ම පුළුල් සමාජ අවධානයකට ලක්වන දෑ ය.

දේශපාලන ප්‍රභූත් සිය සමාජ පසුබිම සංකේතවත් කිරීමට විවිධ ඇඟලුම් විලාසිතා භාවිත කරනු දැකගත හැකිය. ජාතික ඇඳුම යම් පුළුල් භාවිතයක පවතින බව මෙයට පෙර දක්වා ඇත. කෙසේ නමුත් එයට අමතරව සම්පූර්ණ යුරෝපීය ඇඳුම ඇඳීම වෙනත් සංකේතාත්මක පිළිවෙලක් ප්‍රදර්ශනය කිරීමකි. එසේම වැඩවසම් ප්‍රභූත්ගෙන් පැවතෙන දේශපාලකඥයින් සමහර අවස්ථාවල එම ප්‍රභූ බව නිරූපණය කරන විලාසිතා භාවිත කරනුද දැකගත හැකිය. වන්දිකා බණ්ඩාරණායක කුමාරණතුංග මෙයට උදාහරණයකි. ඇය සමහර අවස්ථාවල රදල කාන්තාවන්ගේ සම්ප්‍රදායික ඇඟලුම් විලාසිතා භාවිත කර ඇත.

දිවුරිම් ඇතුළත් යාතුකර්ම වත් පිළිවෙත්ද දේශපාලන යාතුකර්ම සම්බන්ධ ප්‍රකට එකකි. ඇමරිකානු ජනාධිපතිවරයා දිවුරුණු ලබන්නේ බයිබලයේ අත තබායි. රාජ්‍ය හා ආගම වෙන් විය යුතු ප්‍රභව දෙකක් ලෙස පුනරුච්චාරණය වෙතත්, රටේ ප්‍රධාන කාර්යයක් තුළදී මෙම යාතුකර්මය අනුගමනය ඇමරිකාවේදීත් සිදුවෙයි. චීන කොමියුනිස්ට් පක්ෂයට නව සමාජකයින් බඳවා ගැනීමේදී ද දිවුරිමේ යාතුකර්මයක් ක්‍රියාත්මක වන බව උද්දක්වයි (Fu, 2019). එසේම පක්ෂයට සාමාජිකයින් බඳවා ගැනීමේදී “හඳුන්වාදීම”, “විමර්ශන කාලය” හා “පොරොත්තු කාලය” යන අවධි පසු කිරීමෙන් නව සාමාජිකත්වයට පත්වීම එහි සිරිතයි. මෙය ශ්‍රී ලංකාවේ පවත්වන මල්වර මංගල්ලය වැනි අවතරණ පාලි ආකෘතියක් ගන්නා බවද නිරීක්ෂණය කළ හැකිය. මෙම “දිවුරුම් දීමේ උත්සවය” පක්ෂයට බැඳීමේ කථාව, පක්ෂ ධජය එසවීම, දිවුරුම යන අංගවලින් සමන්විත වීම මෙයට සාක්ෂ්‍ය දරයි. මෙම දිවුරුමේදී ම “පක්ෂ චිතයට කීකරු වීමට සහ පක්ෂයට කැප වීමට; විප්ලවයට සහ පන්ති අරගලයට වෙහෙසීමට; රහස් රැකගැනීමට සහ කිසි විටෙකත් පක්ෂය පාවා නොදීමට” යන කාරණා අවධාරණය කරමින් සිදුව ඇත. පසු කාලීනව මෙම පක්ෂයට බැඳීමේ ක්‍රියාවලිය තව තවත් සම්මතකරණයට භාජනය වී ඇත. විශේෂයෙන් සුළු ධනපති කණ්ඩායම් පක්ෂයට බඳවා ගැනීමේදී දැඩි විමර්ශනයක් සිදුකරනු දැකගත හැකි විය. චීනයේ මා ඕ සේතුන් සිදුකළ මහා පාගමන ද දැවැන්ත දේශපාලන යාතුකර්මයක් පිළිබඳ නිදසුනකි. මෙයට අමතරව සැලකිය යුතු තරම් දේශපාලන යාතුකර්ම චීන කොමියුනිස්ට් පක්ෂය සිය ඉතිහාසය තුළ යොදාගනු උු නිරීක්ෂණය කරයි. ඒවා මගින් පක්ෂය වෙත විවිධ කණ්ඩායම්වල බැඳීම් තහවුරු කරනු ලැබිණි. ඒ අනුව හුදෙක් විද්‍යාත්මක ක්‍රමවේද මතින් පමණක් චීන විප්ලවය තුළ කටයුතු සිදුව නැති අතර

සංකේතාත්මක හා යාතුකර්මීය දෑ මගින්ද එය සංයුක්තව පවතින බවට මෙයට සාක්ෂියකි. මේ අනුව ඉ දක්වන්නේ යාතුකර්ම හුදෙක් සම්ප්‍රදායික සමාජීය ප්‍රභවයක් පමණක් නොවන බවත්, එය අද දින දක්වා දේශපාලන ලෝකය තුළ අඛණ්ඩව පවතින දෙයක් වන බවත්ය. එසේම මා ඔ සේතුන් විසින් මාක්ස්වාදය විනාශයට ලක්කරමින් ගොඩනගන සිනිකවාදය (Sinicism) නිර්මාණයේදී පවත්වනු ලබන සම්මේලනද යාතුකර්මීය ආකෘතියක් දරන ලද බව නිරීක්ෂණය කළ හැකිය.

රූප සටහන අංක 05: චීන කොමියුනිස්ට් පක්ෂයේ පළමු කොන්ග්‍රසය පැවති ස්ථානයේ අනුස්මරණ ශාලාවේ ඇතුළත දර්ශනයක්

මූලාශ්‍රය: Fu (2019)

රූප සටහන අංක 06: අමරිකානු ජනාධිපතිවරයා බයිබලයේ අත තබා දිවුරුම්දීම

මූලාශ්‍රය: Dönmez (2021)

රූප සටහන අංක 07: දෙවන එලිසබෙත් රැජිනගේ අවමගුල

මූලාශ්‍රය: Brinkman (2022)

අර්බුද හා දේශපාලන යාතුකර්ම අතර සබඳතාද විශ්ලේෂණය කළ හැකිය. සිය ප්‍රතිවාදීන්, විශේෂයෙන් ත්‍රස්තවාදී හා වෙනත් සටන් කරුවන් වෙත “පොදු සමා කාලයක්” ප්‍රකාශ කිරීමද ලොව පුරා දේශපාලන රෙජිම අතර දැකගත හැකි යාතුකර්මයකි. සටන් පවතින අවස්ථාවල “නෝ මෑන් ඒරියා” ප්‍රකාශයට පත් කිරීම විශේෂයෙන් දේශ සීමා සම්බන්ධ සටන්වලදී දැකගත හැකිය. එසේම “දුග්ගැනවිලි ඉදිරිපත්කිරීමේ අවස්ථාවන්” (“Grievance-Venting”) හෝ “ඔම්බුට්ස්ඩමන්ටරයෙක්” පත් කිරීමේ ක්‍රියාවලි තුළද යාතුකර්මීය දිශානතීන් දැකගත හැකිය. මේවා යාතුකර්ම ලෙස ගත්විට සහභාගිවන්නන්ට පහසුවක් සැලසීමේ, ලිහිල් බවක හැඟීමක් ඇති කිරීමේ උත්සාහයක් මේවා තුළ දැකගත හැකිය. සෝවියට් සංගමයේ ලෙනින්වාදී අවධිය තුළ ගොවීන් වෙත යෝජනා කරන ලද සමූහ ගොවිපල ක්‍රම හා සමුපකාර ගොවිපල ක්‍රමද මෙවැනිම ආකාර සංක්‍රමණික යාතුකර්මයන්ය. එසේම දුග්ගැනවිලි ඉදිරිපත් කිරීමට අවස්ථාවක් ලබාදීම සෝවියට් රුසියාවද ඉඩම් ප්‍රතිසංස්කරණ තුළ දී ක්‍රියාත්මක කරනු අත්දැකිය හැකි විය. මෙය වාචික කරුණු දැක්වීම් මගින් ඉදිරියට යා හැකි ක්‍රමයක් ලෙස සලකනු ලැබිණි. චීන විප්ලවය තුළද මෙම යාතුකර්මීය ආකෘතිය යොදාගනු ලැබිණි. විශේෂයෙන් එහිදී මෙම දුග්ගැනවිලි හා කරුණු දැක්වීම් වාර්තා ගතකිරීම් නොකරන අතර වාචික මාධ්‍යය පමණක් භාවිත වීම සිදුවිය. වාර්තා ගත නොකිරීම රහස්‍යතාව ආරක්ෂා කිරීමේ ක්‍රමයක් ද විය (Fu, 2019).

ආගමික ස්ථාන හා දේශපාලන යාතුකර්ම අතර සබඳතාවක් ද ශ්‍රී ලාංකේය සන්දර්භයේදී නිරීක්ෂණය කළ හැකියි. සාමාන්‍ය ජනයා දෙවොල් තුළ පොල් ගැසීමේ යාතුකර්ම සිදුකරන ආකෘතියෙන් බැහැරව දේශපාලන යාතුකර්මයක් ලෙස දෙවොල් තුළ පොල් ගැසීමේ දේශපාලන පක්ෂ, කණ්ඩායම්, වෘත්තීය සමිති හා වෙනත් බලපෑම් කණ්ඩායම් විසින් සිදුකිරීම වෙනම සන්දර්භයක තබා විග්‍රහ කළ යුතුවෙයි. විශේෂයෙන්ම මෙම පොල් ගැසීමේ යාතුකර්මය සඳහා බහුලව තොරාගනු ලබන්නේ සීනිගම දොවොල් දෙවාලයයි. එය රෝද යාතුකර්ම පිළිබඳ ප්‍රසිද්ධියක් උසුලන ස්ථායක් වීම මෙයට හේතුව බව දැකගත හැකිය. සීනිගම දොවොල් දේවාලය දිගු

කලක සිට ප්‍රසිද්ධියට පත්ව ඇත්තේ තමන් අකමැති හෝ තමනට එරෙහිව සිටින පිරිස් වෙත පළිගැසීම් සඳහාය. ඒ සඳහා වන මිරිස් ඇඹරීම, පොල් ගැසීම වැනි යාතුකර්ම සඳහා සිනිගම දෙවොල් දේවාලය ප්‍රකටය. මේ නිසා දේශපාලන විරුද්ධවාදීන් සඳහා හෝ ප්‍රතිවිරුද්ධ දේශපාලන මතවාදවලට එරෙහිව හෝ කණ්ඩායමක් ලෙස පැමිණ පොල් ගැසීම දේශපාලන යාතුකර්මයක් ලෙස සිනිගමදී හමුවෙයි. එය මාධ්‍යය ඔස්සේ ප්‍රසිද්ධියක් ද ලබාගතහැකි, සංකේතාත්මකව ප්‍රබල අර්ථ ජනිත කරවන යාතුකර්මයකි.

රූප සටහන අංක 08: ශ්‍රී ලංකාවේ ඒකාබද්ධ විපක්ෂය සිනිගම දෙවොල් දේවාලයේදී පොල් ගැසීමක නිතර විමක්

මූලාශ්‍රය: “ඒකාබද්ධය සිනිගම දී අද පොල් ගසයි”, නිරූ පුවත් (2018)

භාෂාව හා දේශපාලනය අතර සබඳතාවද යාතුකර්මයය. ශ්‍රී ලාංකේය දේශපාලනයේදී ඉංග්‍රීසි භාෂාව ප්‍රධාන කතිකාව තුළ අධිනිශ්චය වීම දේශපාලන කතිකාවේ ප්‍රධාන යාතුකර්මය ඇගවුමක් සනිටුහන් කරයි. මෙය පහළ පාංතිකයින් සමාජ ව්‍යාපාරවලින් හා ප්‍රධාන දේශපාලන කතිකාවන්ගෙන් බහිෂ්කරණය කිරීමට උත්සාහයක් ලෙස ද හැඳින්වන හැකිය. නුවර යුගයේදී දෙමළ බස මේ ස්ථානය ගෙන ප්‍රභූන්ගේ සන්නිවේදන මාධ්‍යය වූ බවට සැක කළ හැකිය. උදාහරණයක් වන්නේ ඓතිහාසික උඩරට ගිවිසුම ප්‍රභූන් ගණනාවක්ම අත්සන් තබා ඇත්තේ දෙමළ බසින් විමයි⁶. මෙම තත්වය යුරෝපීය සන්දර්භයේදී ද නිරීක්ෂණය කර ඇත. ඒ අනුව බුරුමුචා පාංතික කතිකාවෙන් අනෙකුත් පහළ සමාජ ස්තර වෙන්කර තබා ගැනීමට වාග් වර්යාවන් (Linguistic behaviour) හේතු වී ඇති බව ක්‍රොෆ් දක්වයි (Korff, 1993). මේ අනුව දේශපාලනයේදී භාෂාව සංකේතාත්මක වටිනාකමක්, විභේදන මෙවලමක් හා යාතුකර්ම අංගයක් ලෙස එකවිට ක්‍රියාත්මකවනු දැකගත හැකිය. විශේෂයෙන් ඉහළ හා පහළ පාංතික භාෂා භාවිතයන් හා කථා විලාසයන් තුළ වෙනස්කම් අන්තර්ගතය. එමගින් ඒ ඒ දේශපාලන කණ්ඩායම්වල සාමූහික අනන්‍යතා සාධනය වෙයි. ලංකාවේ පළමු දේශපාලන පක්ෂය වන සම සමාජ පක්ෂය ගත්තද ඒ තුළ භාෂාත්මක වෙනස්කම් පැවතුණු බව ප්‍රකටය. ඉහළ නායකයින් ඉංග්‍රීසි බස සමග අනන්‍ය වන විට පහළ මට්ටම එයින් ඈත් කොට පැවතිණ.

⁶ විකිපීඩියා නිදහස් විශ්ව කෝෂයට (Wikipedia contributors, 2022) උඩුගත කර ඇති උඩරට ගිවිසුමේ පිටපතක් මෙම අදහස් දැක්වීම සඳහා පරිශීලනය කර ඇත

දහනමවන සියවසේ අවසන් භාගයේ යුරෝපීය දේශපාලනය තුළ අන්තර්ගත සංකේත හා යාතුකර්ම වඩා වඩා සංකේන්ද්‍රණයකටත්, නිල තත්වයකට ගමන් කිරීමටත්, වඩා උත්සවශ්‍රීයත් ගැනීමටත් පටන් ගත්තේ නිරීක්ෂණය කළ හැකිය. විශේෂයෙන් පළමු ලෝක යුද්ධයෙන් පසු නව සංකේත පැන නැගුණු අතර, පැරණි ඒවා සංවර්ධනයට හා විපරිවර්තනයට භාජනය විය. විශේෂයෙන්ම වාම පක්ෂ තුළ මේ තත්වය කැපී පෙනුණා සේම ෆැසිස්ට්වාදය තුළ ද මෙම තත්වය නිරීක්ෂණය කළ හැකි විය.

රූප සටහන අංක 09: ෆැසිස්ට් ආචාර ආකෘතිය

මූලාශ්‍රය: Welle (2017)

රූප සටහන අංක 10: ස්වීඩන් සම්මන්ත්‍රණ ශාලාවක්⁷

මූලාශ්‍රය: Kiruna City Hall - The Crystal Henning Larsen (n.d.)

⁷ මෙහි ආසන හා අනෙක් සැලසුම්කරණ තුළ සමානත්මතා ගති ලක්ෂණ දැකිය හැකි බව නිරීක්ෂණය කරන්න

රූප සටහන අංක 11: ශ්‍රී ලංකාවේ කාර්යාලයක හෝ දේශපාලන පක්ෂ කාර්යාලයක රැස්වීම් ශාලාවක දර්ශීය සැකැස්ම⁸

මූලාශ්‍රය: COVID-19 Task Force Meeting (n.d.)

“සමානාත්මතාව”, “සාධාරණත්වය” හා දේශපාලන යාතුකර්ම අතර සබඳතාව විමසීමේදී ස්කැන්ඩිනේවියානු රටවල දේශපාලන යාතුකර්ම තුළ එම රටවල් පවත්වාගෙන යාමට උත්සාහ දරන සමානාත්මතා හා සාධාරණත්වයේ ගති ලක්ෂණ යාතුකර්මය ව හා එයට සමාන්තරව සංකේතාත්මකව නිරූපණය වන නිරීක්ෂණය කළ හැකිය. අනිස්ට්‍රටෙන්කෝ (Anistratenko, 2020) ජායාරූප කිහිපයක්ද සිය පත්‍රිකාවට ඇතුළත් කරමින් නොර්වේ රාජ්‍යය තුළ සමානාත්මතා දේශපාලන යාතුකර්ම ක්‍රියාත්මක වන ආකාරය විග්‍රහ කර ඇත. මානව කෘතීවල සරලතාව (Simplicity of Artifacts) පිළිබඳ අදහස ඔහු විශේෂයෙන් ඉදිරිපත් කරයි. පළමුව ගතහොත් මානවයා විසින් නිර්මාණය කර ඇති භෞතික වටපිටාව එම රාජ්‍යයේ දේශපාලනය යාතුකර්මය ව අර්ථ දැක්වන බව පැහැදිලිය. සම්මන්ත්‍රණ කාමර, පුස්තකාල, විවෘත අවකාශය ආදිය මෙයට ඇතුළත්ය. ඒවායේ බාහිර පෙනුම කෙතරම් වෙනස් වුවද නෝර්විජියානු බොහෝ සම්මන්ත්‍රණ ශාලාවල පුටු හා මේස ඇතුළු ගෘහ මෙවලම් නිර්මාණය කර ඇත්තේ සමාන විලාසිතාවකිනි. මෙම තත්වය සංකේතවත් කරන්නේ ස්වේච්ඡාවෙන් වරප්‍රසාද ප්‍රතික්ෂේප කිරීමක් හා සමාජ පරතරය නොපෙනී යෑවීමක් බවට නිරීක්ෂණය කළ හැකිය. දේශපාලකයින් ගේ ඇඳුම් විලාසිතාද සංකේතාත්මක සංනිවේදනයන් සිදුකරයි. ශ්‍රී ලංකාවේ තත්වය පරීක්ෂා කළහොත් ජාතිකවාදී, ලිබරල්වාදී හෝ යුරෝපීය නම්‍යතාවක් ඇති හෝ බව, වාම නැඹුරුවක් ඇති බව හෝ ජාතිවාදී නැඹුරුවක් ඇති බව ඇගයුම් විලාසිතා ඔස්සේ සංනිවේදනය වීම හෝ සන්නිවේදනය කිරීම දැකගත හැකිය. අනිස්ට්‍රටෙන්කෝ දක්වන්නේ (Anistratenko, 2020) සරල පෙනුමැති සාමාන්‍ය ඇඳුම් විලාසිතාවන්ගෙන් ඇමතිවරුන් සැරසීම දැකගත හැකි බවයි. නූතන කොටස් ත්‍රිත්වයෙකින් යුතු⁹ පිරිමි ඇඟළමේ ඉතිහාසය අවුරුදු 150ක් පමණ වෙයි. මෙම ඇඳුම් විලාසිතාව නිර්මාණය වන්නේ අමතර ඇඟළුම් විශාල ගණනක් දැරූ රඳුළ ඇඟලුම්වලට ප්‍රතිමුඛව ඇඟලුම් සම්බන්ධ ප්‍රජාතන්ත්‍රීය ගතිලක්ෂණ පැමිණීමක් ලෙසයි. එය ඉහළ රඳුළ සංස්කෘතික අගයන්ට ප්‍රතිවිරුද්ධ දිශානතියක්ද, එසේම පුරුෂයින් හා

⁸ මෙහි ගෘහ භාණ්ඩ ස්ථානගත කිරීමේ හා සැකසීමේ යාතුකර්මය හා සංකේතීය හැඟවුම් නිරීක්ෂණය කරන්න

⁹ කලිසම, කමිසය හා ජැකට්ටුව යන කොටස් ත්‍රිත්වයකින් යුතු පිරිමි ඇඳුම මෙයින් අදහස් කරයි.

සම්බන්ධිතව ගත්විට අධිකාරිය, විනය හා පාලනය දැක්වෙන සංඥාවක්ද විය. එසේම කාන්තා අමාත්‍යවරියන් සම්ප්‍රදායික පිරිමි ඇඳුමේ කාන්තා අනුවාදය (Version) වන සුදු ජැකට්ටුව හා කලු කලිසම භාවිත කරනුද දැකගත හැකිය. ආහරණ භාවිතය අවමය. කාන්තා හා පිරිමි ඇඟලුම් සමාන ආකෘතියක පසුවීම සංකේතවත් කරන්නේ බලය පිළිබඳ ස්ත්‍රී පුරුෂ සමානාත්මතාවක් බවද ස්ත්‍රී-පුරුෂ සමාජභාවය (Gender) පිළිබඳ පර්යේෂකයින් කිහිප දෙනෙකුගේ අදහස් උපුටා දක්වමින් අනිස්ථයෙන් කෝ තවදුරටත් පවසයි. කෙසේ වෙතත් තවත් සමහර අමාත්‍යවරු ඉහත අංග තුනකින් යුතු ඇඟලුම් විලාසිතාවද වඩා සරලව සැරසී සිටිනු ද දැකගත හැකිය. අනිස්ථයෙන් කෝ නිරීක්ෂණය කරන්නේ සමහර අය ටයි පටිය පැළඳීමද නොකරන බවයි.

සමාලෝචනය

සාහිත්‍ය විමර්ශනය හා යොදාගෙන ඇති නිරීක්ෂණ හා ඡායාරූප අධ්‍යයනයන් මගින් පෙනීයන කාරණයක් වන්නේ බලය, සංකේත, යාතුකර්ම මෙන්ම ඒ හා බැඳී දේශපාලනයද අතිශය සංකීර්ණ ප්‍රභවයක් බවයි. විශේෂයෙන්ම සංකේත හා යාතුකර්ම ගත්කල ඒවා රටින් රටට මෙන්ම සංස්කෘතියෙන් සංස්කෘතියට වෙනස් වනවා මෙන්ම එක් එක් රටවල සමාජ, ආර්ථික හා දේශපාලන පසුබිම් මත ඒවායේ ක්‍රියාකාරීත්වය හා භාවිතයද, එමගින් නිරූපණය කරනු ලබන තේරුම්ද වෙනස්වන බවයි.

විශ්වීය මට්ටමින් පහළට ගමන් කර ශ්‍රී ලාංකේය සන්දර්භය දෙසට යොමු වූ විට දැකගත හැකි කාරණයක් වන්නේ ස්වදේශික පරිසරයද සංකේත හා යාතුකර්මවලින් ගහන බවත්. ඒවායේ ඇඟවුම් විවධත්වයකින් යුතුවන බවත්ය. මේ හා සම්බන්ධව වඩා පුළුල් අධ්‍යයන, සංකේත, යාතුකර්ම හා බලය අතර සබඳතාද ඒවායේ දේශපාලනයද කියවා ගැනීමට අවශ්‍ය බව පැහැදිලිය. එහිදී වෙනත් සංස්කෘතීන් හරස් අධ්‍යයනයන්ට ලක් කිරීම මෙන්ම දේශීය තත්වයන්ගේ ඇති සුවිශේෂතා උකහා ගැනීමද අවශ්‍ය වෙයි. මේ සඳහා මූලික ප්‍රවේශයක් ගත් මෙම පත්‍රිකාව මගින් ශ්‍රී ලාංකේය දේශපාලන යාතුකර්ම ගණනාවක් නිරීක්ෂණය කර ඇත. ඒවා දෘෂ්‍ය පරිසරයේ දිස්වන ක්‍රියාවන්ගේ සිට වාච්‍ය පරිසරයට අයත් දෑ දක්වා වන ලෙස පුළුල් පරාසයක විහිදෙයි. ගෘහ අභ්‍යන්තර සැකැස්මවල්වල සිට ගෘහ නිර්මාණයන්ගේ ස්වාභාවයන් දක්වා විහිදෙයි. මේ සෑම දෙයක් තුළම සංකේත හා ඒ හා බැඳී යම් සන්නිවේදනයක් අන්තර්ගතය. මෙම යාතුකර්ම හා සංකේත මගින් ශ්‍රී ලාංකේය සමාජ දේශපාලන සන්දර්භය අනෙක් රටවල සමාජ දේශපාලන සන්දර්භයෙන් විභේදනය වී පෙනෙන බව දැකගත හැකිය. විශේෂයෙන්ම සමාජීය පරතරයන් හා පංති සැකසුම්, ඓතිහාසික මූලයන් මගින් ඉදිරියට පැමිණෙන සමහර අදහස් පද්ධති හා හර පද්ධති, අනෙකා පිළිබඳව ශ්‍රී ලාංකේය ප්‍රජාවේ දැක්ම ආදී පුළුල් පරාසයක දෑ මෙම සංකේත හා යාතුකර්ම මගින් දර්ශනය වන බව පැහැදිලිය.

මෙම පර්යේෂණය මගින් උත්සාහ ගෙන ඇත්තේ ශ්‍රී ලාංකේය තලය අරඹයා මූලික අධිකාරාලමක් දැමීම සිදු කිරීමට පමණක් වන අතර එය වඩා පුළුල් පර්යේෂණ අවධානයකට ඉදිරියේදී ලක්විය යුතු වෙයි. එමගින් පුළුල් නිරීක්ෂණ හා පර්යේෂණ මගින් ලාංකේය සමාජය තේරුම් ගැනීමට භාවිත කළ හැකි තවත් එක් වැදගත් දැනුම් පද්ධතියක් සංවර්ධනය කළ හැකි වනු ඇත.

සමුද්දේශ

Anistratenko, S. (2020). Construction of symbolic equality in Norwegian political rituals. *Research in Social Change*, 12(2), 4-25. <https://doi.org/10.2478/rsc-2020-0006>

Antebi, A (2020). What they don't want you to see: On the visibility and repression of popular protest. IDEES. Retrieved May 16, 2022, available at <https://revistaidees.cat/en/el-que-no-volen-que-vegis-sobre-visibilitat-i-repressio-de-la-pr-otesta-popular/>

Brinkman, E. M. (2022, September 19). The queen's funeral will embody centuries of royal mourning rituals. Washington Post. Retrieved September 30, 2022, available at <https://www.washingtonpost.com/made-by-history/2022/09/19/queen-elizabeth-funeral-royal-mourning-rituals/>

Brown, J. (2022, September 28). Queen Elizabeth II's funeral and the politics of public mourning – is mourning performative? is it political? . *JLA Beat*¹⁰. Retrieved September 30, 2022, available at <https://journals.library.columbia.edu/index.php/lawandarts/announcement/view/539>

Dönmez, B. B. (2021). *US: Religious rituals must for Inauguration Day: Church service, invocation prayer, bible at first presidential speech part of ceremony for decades*. Anadolu Agency (AA). Retrieved May 16, 2022, available at <https://www.aa.com.tr/en/americas/us-religious-rituals-must-for-inauguration-day/2120055>

Casquete, J. (2003). *From imagination to visualization: Protest rituals in the Basque country*. (Discussion Papers / Wissenschaftszentrum Berlin für Sozialforschung, Forschungsschwerpunkt Zivilgesellschaft, Konflikte und Demokratie, Arbeitsgruppe Politische Öffentlichkeit und Mobilisierung, 2003-401). Berlin: Wissenschaftszentrum Berlin für Sozialforschung gGmbH. Retrieved May 16, 2022, available at <https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:0168-ssnar-111776>

Couldry, N. (2005). *Media rituals: A critical approach*. London: Routledge.

COVID-19 Task Force Meeting – 2020.04.02. (n.d.). Governor's Office Western Province, Sri Lanka. Retrieved May 16, 2022, available at <https://secgov.wv.gov.lk/en/?p=1709>

De Silva, P. (2013). Reordering of Postcolonial Sri Pāda Temple in Sri Lanka: Buddhism, State and Nationalism. *History and Sociology of South Asia*, 7(2), 155-176.

De Silva, P. (2000). *Globalization and the transformation of planetary rituals in Southern Sri Lanka*. Colombo: International Centre for Ethnic Studies.

Durkheim, E. (2001). *The elementary forms of religious life*. Oxford: Oxford University Press.

Durkheim, E. (2014). *The division of labor in society*. Simon and Schuster.

Fu, W. (2019) The Political Ritual, the Party and the People: A Perspective on Sinicization of Marxism in the New Democratic Revolution. *Advances in Anthropology*, 9, 1-12. doi: [10.4236/aa.2019.91001](https://doi.org/10.4236/aa.2019.91001).

¹⁰ JLA Beat is a regularly-updated online resource written entirely by the Journal's editorial staff of Columbia Journal of Law and the Arts.

Glossary/Terms. (2020). Department of Official Languages. Retrieved April 19, 2022, available at

https://www.languagesdept.gov.lk/web/index.php?option=com_glossary&view=results&Itemid=303

Goody, J. (1961). Religion and Ritual: The Definitional Problem. *The British Journal of Sociology*, Vol. 12, No. 2 (Jun., 1961), pp. 142-164

Johnson, P.K (2004). "Misrecognition and Rituals" in Salamone, F. A. (ed) *Encyclopedia of religious rites, rituals, and festivals*. London: Routledge.

Kiruna City Hall - The Crystal Henning Larsen. (n.d.). Scandinavian-Architects. Retrieved May 16, 2022, available at <https://www.scandinavian-architects.com/en/projects/view/kiruna-city-hall-the-crystal#image-11>

Kertzer, D. I. (1988). *Ritual, Politics, and Power*. London: Yale University Press.

Knox, R. (1681). *An historical relation of the island Ceylon, in the East Indies*. London: Royal Society.

Korff, G. (1993). History of Symbols as Social History? Ten preliminary notes on the image and sign systems of social movements in Germany. *International Review of Social History*, 38(S1), 105-125. doi:10.1017/S0020859000112325

Leach, E. (1968). 'Ritual' In the International encyclopedia of the social sciences. Vol. 13. Ed. David L Sills; New York: Macmillan.

Lévi-Strauss, C. (1955). The structural study of myth. *The journal of American folklore*, 68(270), 428-444.

Moscovici, S. (2008). *Psychoanalysis: Its image and its public*. Cambridge: Polity.

Peirano, M. G. (2000). *The anthropological analysis of rituals* (No. 272). Brasília: Departamento de Antropologia, Universidade de Brasília.

Scott, J. C. (1985). *Weapons of the Weak. Everyday Forms of Peasant Resistance*. New Haven: Yale University Press.

Shils, E., & Young, M. (1953). The meaning of the coronation. *The sociological review*, 1(2), 63-81.

Tremlett, P. F. (2014). *Lévi-Strauss on Religion: The structuring mind*. London: Routledge.

Turner, V. (1977). *The Ritual Process*. Ithaca, NY: Cornell University Press.

Welle, D. (2017, September 13). Italy parliament votes to outlaw fascist symbols. *dw.com*. Retrieved May 16, 2022, available at <https://www.dw.com/en/italys-parliament-votes-to-outlaw-fascist-symbols-roman-salute/a-40486690>

Wikipedia contributors. (2022). Kandyan Convention. *Wikipedia*. Retrieved May 16, 2022, available at https://en.wikipedia.org/wiki/Kandyan_Convention

Wolfe, R. (2016). *Anti-Bolshevik propaganda posters: Metal as fvkk*. The Charnel-House. Retrieved May 16, 2022, available at <https://thecharnelhouse.org/2016/07/01/anti-bolshevik-propaganda-posters-metal-as-fvkk/>

“ඒකාබද්ධය සිනිගම දී අද පොල් ගසයි”, (2018) හිරු පුවත් . Retrieved April 19, 2022, available at <https://www.hirunews.lk/194935/ඒකාබද්ධය-සිනිගම-දී-අද-පොල්-ගසයි>

හදරාගම, එස්. (2010). නිර්දාරක භාවය හා සාඵලයක යාතුකර්ම: සමාජ විද්‍යාත්මක විශ්ලේෂණයක්. බත්තරමුල්ල: සමිර ප්‍රකාශන.

හියුගෝ, වි. (1953). මනුෂ්‍යාපය (පරි: අයි .ඇම්. ආර්.ඒ.ඊයගොල්ල). කොළඹ: හෙළදිව ප්‍රකාශකයෝ.